

Nepriklausoma

This paper was mailed
Tuesday, October 17, 1995

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 22 (55-ji metai) 1995 m. SPALIO-OCTOBER 17 d. * DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS * 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

ĮVYKIŲ APŽVALGA B.N.

IRAKAS NESILAIKO JT NUTARIMU

Irako vyriausybė, vadovaujama H.Saddam'o, sukūrė fiktyvias bendroves, kurių priedangoje bandė importuoti raketų įrengimus. Taip pat JT inspektoriams buvo suteiktos neteisingos žinios, kad kai kurie įrengimai esą ne importuoti, o leistinai gaminami Irake.

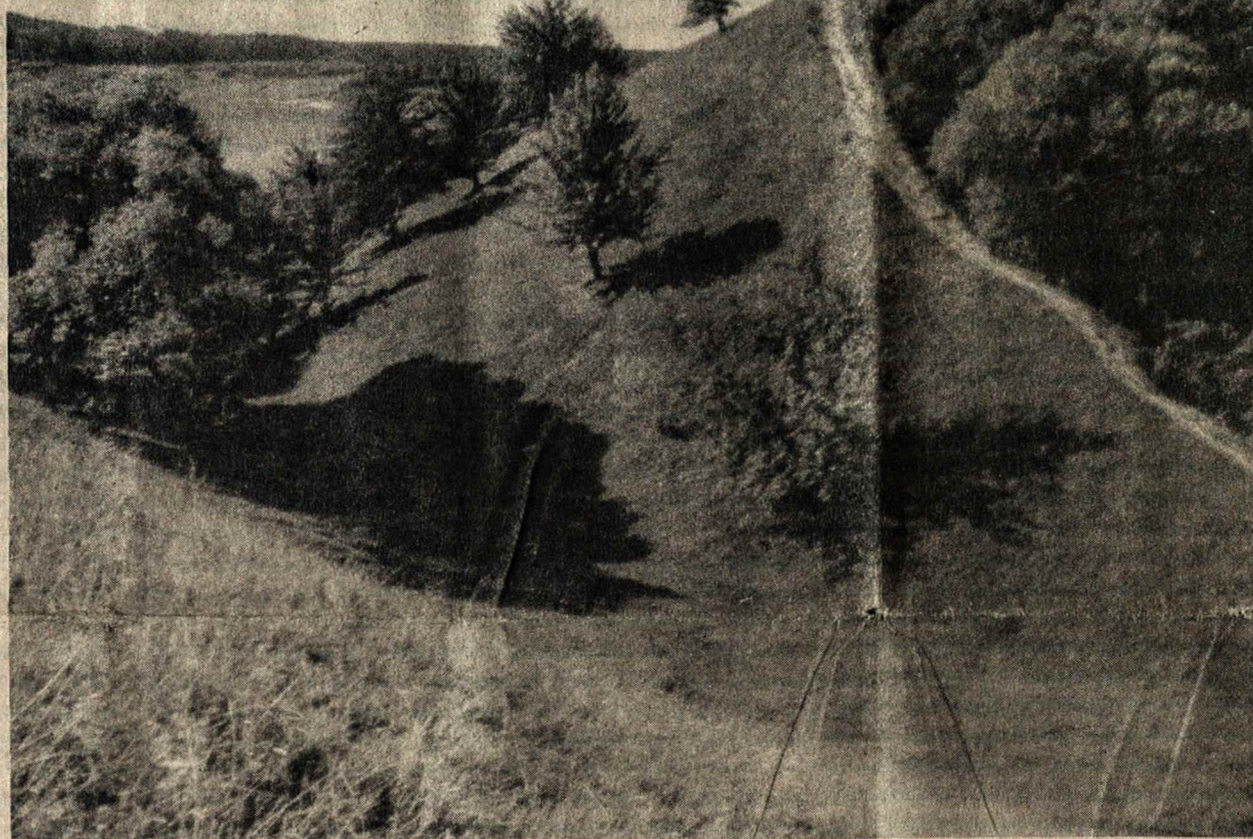
JT inspektorių komisija, kurios uždavinys užtikrinti, kad Irakas negamintų masinės destruktijos ginklų (cheminių, biologinių ir tolimo skrydžio raketų), pareiškė, kad praeityje buvo gaminami gausesni ir net žymiai pažangesni ginklai, negu inspektoriams buvo pranešama. Dabar išryškėjo, kad yra nuslepiamos pastangos ir išdirbtas tarpininkų, atsiskaitymo ir pristatymo sistema, perkant ginklus ar ginklų gamybai trūkstantį medžiagą.

Pagal tarptautines taisykles, Irakas turi teisę gaminti raketas, veikiančias tik 150 km. nuotoliu ir uždrausta įsivežti sudėtingas raketų dalis.

JT ekonominių sankcijų taisyklės Irakui leidžia nusipirkti tikrai humanitarines pagalbos reikmenis užsienyje. Šios sankcijos būtų atšauktos (jos veikia nuo 1990 m., Irakui įsiveržus į Kuwait'ą), jeigu Irako vyriausybė pilnai kooperuotų su JT ginklų inspekcija ir laikytųsi nustatytų taisyklių.

POPIEŽIUS APLANKE AMERIKA

Spalio pradžioje Jungtinių Tautų Organizacijos New Yorko būstinėje vyko JTO penkiasdešimtmečiui paminėti skirti renginiai, kuriuose dalyvavo beveik visų organizacijai priklausančių kraštų valstybių vadovai arba premjerai. Penkiasdešimtmečio iškilmėse dalyvavo ir Šv. Tėvas Jonas Paulius II, nuo spalio 4 iki 9 dienos lankęs JAV-ėse. Spalio 5 d. Šv. Tėvas iš JT tribūnos kreipėsi į visus organizacijai priklausančių valstybių atstovus. Pirmą kartą jis iš tos tribūnos kalbėjo 1979 m. spalio 2 d. Tą kartą kartą jis savo kalboje linkėjo, kad JT niekad nepalikutų būti pagrindinis taikos ir teisingumo forumas, kurio pastangų dėka žmonės galėtų laisvai bei

Merkinės piliakalnis rudenėjant

teisingai gyventi ir ramiai tikėtis vis geresnės ateities.

Pirmasis Popiežius aplankęs JT būstinę New York'e buvo Paulius VI. Jo vizitas įvyko 1965 m. spalio 4 d. Pirmasis oficialus Šv. Tėvo kelionės JAV renginys buvo susitikimas su JAV prez. B. Clinton'u Newark mieste, spalio 4 d.

Spalio 5 d. po apsilankymo JT būstinėje, ten pasakytos kalbos ir susitikimo su šios organizacijos generaliniu sekretorium, grįžo į Newark'ą. Aukšto mišias viename iš miesto stadionų.

Spalio 7 d. susitiko su New Yorko tikinčiaisiais Central parke, o spalio 8 d. lankėsi Jungtinių Valstijų vyskupijoje - Baltimorėje.

Tai jau 68-ji Jono Pauliaus II apaštalinė kelionė į užsienį. (Vatikanų radijo lietuviškųjų laidų reakcijos žinios)

BLOGIAUSIAS DERLIUS

Iš Maskvos pranešama, kad šių metų grūdų derlius yra menkiausias, koks buvo per paskutiniuosius 30 metų. Ilga, nepaprastos šilumos ir sausros vasara, metų metais vykęs netikėtas žemės ūkio valdymas privedė prie rimto derliaus sumenkimo.

Igaliotasis min.p-kas Aleksandre Zaveriukha, neseniai sugrįžęs iš Kanados agrikultūros konferencijos, spaudai pareiškė, kad grūdų Rusijai ir jos gyventojams užteks iki 1996 m. derliaus nuėmimo.

Specialistai tvirtina, kad dėka privačių sodelių arba bendrųjų daržų plotų

asmeniško apdirbimo, yra išauginama daugiau kaip 1/3 visų mėsos produktų ir beveik 1/2 daržovių. Todėl nebūsią nedatekliaus, nei ilgų eilių prie duoninių.

GROBIKAS NETOLI KREMLIAUS

ŠIAURĖS KORĖJIEČIS pagrobė turistų autobusą MASKVOJE, netoli Kremliaus, reikalaudamas \$1 milijono ir lėktuvą, išskristi iš Rusijos.

Po 10-ties valandų trukusių grąšinimų ir derybų, grobikas paleido tik dalį įkaitų iš autobuso. Tuomet Rusijos specialus dalinys išlaisvino likusius įkaitus, o per pasikeitimą šūviais grobikas buvo nušautas.

Tuo autobusu keliavo apie 25 šiaurės korėjiečiai, rusas šoferis ir rusas, ekskursijos vadeiva - "gidas".

TAIKOS DIENA - DAR VIS TOLIMA SVAJONĖ MŪSŲ ŽEMEI

LAVAL apylinkėje, Quebec'o prov., policija ieško dviejų jaunuolių, kurie įmetė "Molotovo kokteilį" - naminių sprogmenį - į langą NO balsavimo komiteto biuro patalpose. Anot liudininkų, "kokteilis" buvo įmestas apie 1 val. nakties. Padaryta daugiau kaip už \$1.000,- nuostolių.

Prieš savaitę laiko, į tą patį langą buvo metas akmuo, bet tada jo nesudaužė. Kol kas, ruošiantis tam referendumui, Lucien Bouchard'ui sakant vis karštesnes kalbas ir įžeidinėjant kitų provincijų min.pirmininkus, referendumo diena artėjant, jaučia-

ma didėjanti įtampa, nors žymesnių vandalizmo veiksmų iš abiejų pusių dar nesimato. Gal per 15 metų (nuo pirmojo referendumo) jaunimas tapo kultūringesnis, o gal protingesni suaugusieji, mažiau kiršindami jaunimą?

Kanados min.p-kui Jean Chretien'ui kalbant Pasaulio Taikos renginio proga Montrealyje, spalio mėn. 14 d., didžiulė susirinkusiųjų minia (nemaža jų tarpe jaunimo), klausėsi jo žodžių, kol jis kalbėjo prancūziškai. Vos pradėjus kelis sakinius antra oficialiąja Kanados kalba - angliškai, - pasigirdo švilpimų ir baubimų choras, galima lengvai atspėti, kokios rūšies "choras".

Būtų pravartu tam pačiam balsingam jaunimui susirūpinti prancūzų kalbos taisyklų vartojimu ir pagalvoti rimtai, ar angliškai kalbantys (ar kokia kita kalba) nėra kanadiečiai ir - kvebekiečiai, jeigu gyvena ir dirba šioje provincijoje.

Taip pat, kad gyvenant šiame kontinente - labai ir labai ne pro šalį mokėti ir anglų kalbą...

Taip pat, kad separatizmo vadai neduoda jokių konkrečių davinių, kaip jie mano tvarkyti (jeigu laimėtų) Quebec'o respubliką? Visos jų patiekiamos prielaidos yra grynai jausminės, vis plakant "nuvarytą kuina" kaip Quebec'ą skriaudžia federalinė Kanados vyriausybė ir pažeidžia jo garbingą išskirtinumą.

Tad - kodėl tie vadai tvirtina, kad kvebekiečiai nepraras Kanados paso, Kanados pinigų, Kanados

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

XVI-sios Krašto Tarybos Pirmosios Sesijos, įvyksiančios 1995 m. lapkričio mėn. 4 - 5 d.

Anapilio Parodų salėje,

DARBOTVARKĖ:

Lapkričio mėn. 4 d., šeštadienis

9:30 - 10:00 val.r. - registracija;
10:00-12:30 val. - KLB organizaciniai reikalai.
b/ kitų institucijų pranešimai:
Kanados lietuvių Muziejaus archyvo;
Kanados Lietuvių Fondo;
Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje.

12:30-13:30 - pietūs;
13:30-16:30 - popietinė sesija:
1. diskusijos dėl pranešimų;
2. PLB Valdybos pirmininko B. Nainio pranešimas;
3. veiklos gairių nustatymas XVI Krašto Tarybai.
17:00 - 18:00 - vakarienė Muziejaus Parodų salėje.

***

Lapkričio mėn. 5 d., sekmadienis.

9:30 - 10:30 - Mišios Lietuvos Kankinių parap. bažnyčioje
10:30 - XVI-osios Krašto Tarybos rinkimai.
11:30 - Sesijos nutarimų svarstymas ir tvirtinimas.
13:00 - Sesijos uždarymas.

LATVIJA NEIŠSIVERŽE IŠ NEOKOMUNIZMO

BNS pranešimu, vykusiuose Latvijos rinkimuose laimėjo kairiojo centro demokratine partija ŠEIMININKAS, surinkusi 15,34 % balsų. Atrodo, kad ji turės 18 vietų parlamente. Pagal oficialią, tačiau ne galutinę Centrinės Rinkimų K-jos informaciją, judėjimas LATVIJA gavo 15,06% balsų, liberalioji nacionalinė sąjunga LATVIJOS KE- LIAS - 14,65%. Šios organizacijos gavo po 17 vietų Seime.

KANADOS "NEW DEMOC- RATIC PARTY" TURI NAUJĄ LYDERĘ

Alexa McDonough, 51 m. amžiaus, buvusi 14-ka metų Nova Scotia NDP lyderė, per vieną balsavimą išrinkta Kanados NDP lydere.

Alexa McDonough stipriai pasisako už socialines programas, už aiškią ekonominę politiką, ir daugelio balsuotojų buvo pripažinta tinkamiausia šią partiją vienijančia asmenybe.

Jai vadovaujant, Nova Scotia vyriausybė pagerino Sveikatos ir Apsaugos Darbovietėse įstatymus, taip pat pagal Žmogaus Teisės nuostatus, įtvirtino lygiatęsiškumą seksualinei orientacijai.

QUEBEC'O BALSAVIMO LAPELIAI

Šį kartą Quebec'o referendumo balsavimo lapeliai yra skirtingi nuo kitų, buvusių balsavimų lapelių. Klausimas parašytas prancūzų, anglų, o taip pat keliomis indėnų genčių tarmėmis - algonkinų, atikamek, kri, mikmak, naskapi, inuktitut, ir kt.

Rinkimų Komisijos pirmininkas, Pierre F.Coté, savo specialiu raštu ragina visus gyventojus laikytis pagarbumo demokratinei rinkimų sistemai ir pasmerkė paskutinių metų pasirodžiusį vandalizmo ženklams skelbimų lentose ir kitur.

Spalio 30-toji čia pat.

"Lietuvos Aide", Nr.202 atspausdinti įdomūs komentarai apie šių rinkimų rezultatus.

Mečys Laurinkus (Tėvynės Sąjunga) teigia, kad "...Naujai susikūrusi partija, skelbianti radikalius lozungus, per kelis mėnesius sugeba tapti pirmaujančia, rodo, jog žmonių politiniai vertinimai perdėm chaotiški. Nepriklausomybės nuolatino sergėjimo nuostatą ir kitokius idealus pradėjo gožti komplikotos valstybės vidaus problemos, ir daugelis rinkėjų sutriko. Kol nesusiformavo pastovi pilietinė visuomenė, post-

/nukelta į 2 psl...../

Nepriklausoma Lietuva

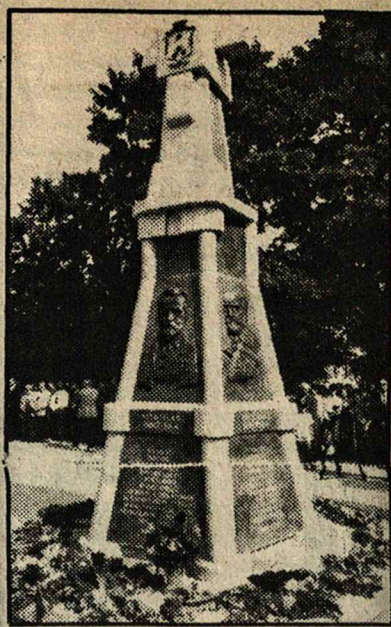
Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 368-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiuma, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Paminklas Mykolui ir Vaclovui Biržiškoms Vieksniuose. Nuotr. Vl. Gulevičiaus

PRIMINTI IR PAGERBTI BROLIAI BIRŽIŠKOS

Vilniaus universitetas kartu su Biržiškų draugija išleido svarbiausios ikonografinės ir biografinės medžiagos rinkinį "Biržiškos".

Knygoje rašoma apie profesorių brolių Mykolo, Vaclovo ir Viktoro Biržiškų gyvenimą bei veiklą (sudarė H. Jasiūnas, fotografavo V. Naujikas). Nuotraukos bei archyviniai nuotraukų reprodukcijos paaiškintos.

Mykolas Biržiška yra 1918 m. Vasario šešioliktojos Lietuvos nepriklausomybės akto signataras, vienas iš Vytauto Didžiojo universiteto kūrėjų, yra buvęs jo rektoriumi, Humanitarinių mokslų fakulteto dekanu, itin daug nuveikęs senosios lietuvių literatūros, tautosakos, ypač dainų tyrinėjimo srityje.

Vaclovas kūrė Vytauto Didžiojo universiteto biblioteką, ilgus metus vadovavo ne tik jai, bet ir Teisės fakultetui. Jis yra vienas iš lietuvių kultūros istorijos, bibliografijos bei knygotyros pradininkų, pirmosios lietuviškosios enciklopedijos redaktorių ir leidybos organizatorių.

Viktoras yra rūpinęsis Lietuvos kariuomenės artillerijos stiprinimu. Tuo reikalu daug važinėjęs į Vakarų Europos valstybes. Vėliau, kaip ir jo broliai, visas jėgas atidavė Universitetui, kuriame vadovavo Matematinės analizės katedrai, rašė ir leido matematikos vadovėlius, dėstė būsimiems Lietuvos matematikos mokyklos kūrėjams.

1939 m., atgavus Vilnių ir jo kraštą, didelis būrys Vytauto Didžiojo universiteto profesorių atvyko į Vilniaus universitetą. Čia atsikėlė ir profesoriai Biržiškos. Mykolas buvo Vilniaus universiteto rektoriumi. Vaclovas vadovavo Teisės fakultetui ir bibliotekai, o Viktoras - Matematinės analizės katedrai.

Antrojo pasaulinio karo metu jie pasisalinę į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV, kur ir mirė.

Vidmantas Kuprevičius (iš "Europos Lietuvio", nr. 41, 1995 m.)

KORUPCIJA LIETUVOJE. GRĖSMINGA KASDIENYBĖ

Biznio naujienų savaitraštyje "Verslo žinios" išspausdintas straipsnis "Špargalka LR Premjerui", kuriame teigiama, jog Lietuvą suraizgę korupcijos smauglys. Tokią išvadą leidžia daryti i "Verslo žinių" žurnalistų rankas patekusi Pasaulio banko 1995 m. birželio mėnesį ataskaita apie privataus sektoriaus vystymąsi šalyje, remiantis 200 užsienio investuotojų ir 200 Lietuvos verslininkų apklausa. Joje tvirtinama, jog korupcija mūsų šalyje grėsmė kasdienybė. Ir nors Lietuvos premjeras ne sykį tvirtino neturįs dokumentų apie šalyje egzistuojančią korupciją, Pasaulio banko ataskaita teigia, jog Lietuvos verslininkai ky-

šiams išleidžia vidutiniškai 13,046 Lt. per metus, rašoma savaitraštyje.

Daugiau kaip pusė - 54% apklaustųjų (arba 108 imonės) Lietuvos verslininkų iš Vilniaus ir Kauno i klausimą "Ar yra mokyjė valdininkams kyšius, kad galėtų išspręsti reikalus?", atsakė teigiamai. Minimalus jų paminėtas kyšis - 50 Lt. maksimalus - 200,000 Lt.

90% iš 200 apklaustųjų užsieniečių, turinčių verslą Lietuvoje, tvirtino, kad korupcija kliudo jiems vystyti verslą ir didinti investicijas. Apie 160 užsienio firmų atstovų teigė, kad iš jų buvo prašoma kyšio. Anot jų, valdininkai "iškeruojusią korupciją suvokia kaip savo verslą".

Tuo tarpu didelės tarpautinės kompanijos apklausos metu paaiškino negalintios rizikuoti savo reputacija, todėl valdininkams duoklės nemoka, ir joms tenka kęsti valdininkų boikotą. Užsienio investuotojai nurodė, kad labiausiai korumpuoti yra mokesčių, inspekcijų darbuotojai ir muitininkai, bet jie dažniausiai reikalauja nedidelės pinigų sumos. (iš "Europos Lietuvio" nr. 41, 1995m, spalio 7-13 d.)

LIETUVIS DVIRATININKAS - PASAULIO VICEČEMPIONAS

Kolumbijoje vykusiame pasaulio čempionate Lietuvos dviratininkas Remigijus Lupeikis iškovojo sidabro medalį. Antrąjį jis laimėjo 40 km. grupinėse lenktynėse.

Remigijus, 27 metų amžiaus, su žmona Jūrate ir 4 metų duktą gyvena Portugalijoje. Šiemet jis pasirašė sutartį su profesionalų "Boavista" klubu. Po varžybų Kolumbijoje R. Lupeika Portugalijoje rengis daugiadienėms lenktynėms.

A. SABONIS PASIRASĖ KONTRAKTĄ

Europos krepšinio čempionato geriausias žaidėjas vidurio puolėjas Arvydas Sabonis rugsėjo pabaigoje JAV pasirašė sutartį su klubu "Portland Trail Blazers" ir rengiasi atėjiančiam NBA sezonui.

Surengtoje spaudos konferencijoje A. Sabonis žurnalistas sakė, kad parungtyniauti NBA yra kiekvieno krepšininko didžiausia svajonė. Sutarties sąlygos nebuvo detalizuotos, tačiau pasklido gandai, jog su Portlando klubu lietuvis krepšininkas sudarė trejų ar ketverių metų sutartį.

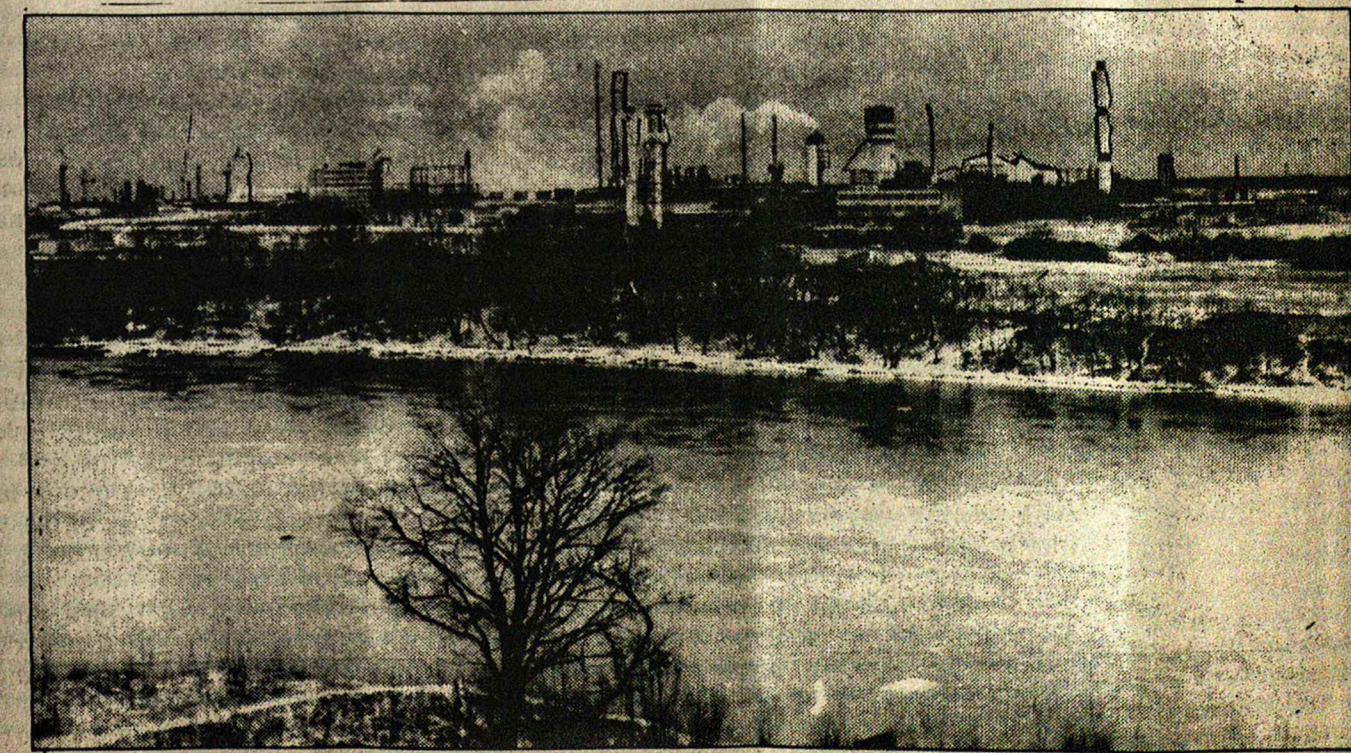
Pasak A.P., Sabonis pasigedavo, jog ir JAV-ėse jis būtų vadinamas Europoje prigijusia pravarde "Sabas".

Jis taip pat džiaugėsi atsi-vėrusia galimybe parungtyniauti su "įžymiausiais pasaulio krepšininkais". Sabas teigė norįs žaisti NBA, kol tik leis pėda".

PETICIJA PRIEŠ NELEGALIUS LOŠIMO NAMUS

Lietuvos Krikščionių

Neries upės toluoje matosi Jonavos "Azoto" gamykla.

Kanados Lietuvių Fondas

Mirusieji įrašyti i naujų narių sąrašą:

2213. Pakalniškis Boleslovas	\$ 805.
2214. Saunorienė Jadvyga	500.
2219. Kazickienė Elzbieta	110.
2222. Šopys Bronius	600.
2223. Bartkienė Kazimiera	140.
2229. Andrašūnienė Justina	100.

Palikimai:

2219 Kazickienė Elzbieta	500.
2224 Braškys Antanas	5,000.

Daugiausia, mirusius naujais nariais įrašoma prisuntus fondui surinktus pinigus laidotuvių metu. Tas praktikuojama jau daug metų. Laidotuvės yra šeimos reikalas. Be šeimos ar artimųjų sutikimo aukos negali būti renkamos. Dažnai artimieji suprasdami Fondo tikslus, pakviečia aukų rinkėjus.

Nauji nariai: aukoję po \$100.

2215 Saplys Ramūnas; 2216 Karasiejus Gintaras; 2217 Karasiejus Aurelija; 2218 Suvalkų Krašto Sambūris; 2220 Armstrong Sean; 2221 Armstrong Kelly; 2225 Nevikevičius Jurgis, A.; 2227 Dalinda Valentina; 2228 Dalinda Povilas; 2230 Gedris Viktoras.

Kanados Lietuvių Fondas visiems dėkoja!

*****

Demokratų Partija raštu kreipėsi i prezidentą Algirdą Brazauską, prašydama padaryti viską, kad būtų likviduoti nelegalūs lošimo namai ir kad būtų visiškai įgyvendintas Seimo priimtas įstatymas.

Pabrėžiama, kad : "Nors 1993 m.kovo mėnesį buvo Seimo priimtas įstatymas, draudžiantis steigti lošimo namus Lietuvoje, ir už tą įstatymą pasisakė 10 politinių partijų bei visuomeninių judėjimų, dabar LDDP frakcija ruošia pataisą, kuri leistų steigti lošimo namus. Tuo aiškiai suinteresuota mafija" (Pabr. Red.).

Taigi, - kai kas ir vyriausybėje už tokių "nuopelnus" tikisi ši tą laimėti?

Kreipimasi pasirašė 8,570 Telšių vyskupijos ir 400 Raseinių dekanato (Kauno arkivyskupija) tikinčiųjų, kurių tarpe 27 kunai.

Kviečiamos ir kitos Lietuvos parapijos "skubiai reaguoti i besitartinančią nelaimę", - rinkti parašus po panašiu kreipimusi.

Tai be abejonės yra ir ne tikai parapijiečių reikalas. Manome, kad šalia išplitusios alkoholizmo nelaimės, kurią reikia nedelsiant tramdyti, būtina užbėgti už akių lošimo azarto virusams.

"KAUNO BALTIJA"- Viena moderniausių siuvyklų Lietuvoje

Ši įmonė pagarsėjo savo gaminių gera kokybe, jos siuvėjai gali uždirbti iki 800 litų. Vidutinis atlyginimas bendrovėje - 450 litų.

Čia siuvamos suknelės, kostiumėliai, švarkai, sijonai, palaidinukės, moteriški apatiniai drabužiai. Per vienerius metus pasiuvama 1 milijonas vienetų įvairaus pasirinkimo gaminių. Anot generalinio direktoriaus Raimundo Živatkausko, visa produkcija eksportuojama i Vakarų valstybes:

Prancūziją, Angliją, Švediją, Vokietiją, Norvegiją, Daniją, Olandiją. Dirbama pagal užsieniečių užsakymus: jie sukuria modelius, patiekia žaliavas, o perkama darbo jėga.

"Kauno Baltijoje" siūti drabužiai užsienyje pažymėti garsių firmų etiketėmis, o išvirkščioje pusėje, ant etiketės, kur dažniausiai rašoma pluošto sudėtis, mažomis raidėmis visada užrašyta "Pagaminta Lietuvoje".

M.K.ČIURLONIO 120 GIMIMO METINIŲ PROGA

išleistos proginės monetos, 50 litų vertės. Viena moneta pagaminta iš 925 prabos sidabro, skersmuo -34 mm., svoris 23,3 g., nukalta 10 tūkstančių vietnetų. Briaunoje iškalti žodžiai: "Pasaulis kaip didelė simfonija". Lietuvos Banke pardavimo kaina 80 litų.

Žymus Lietuvos Operos solistas Virgilijus Noreika atšventė savo 60-tąjį gimtadienį Tallinn'e, kur pagal sutartį Estijos Operos teatre "Estonija" dėsto dainavimą.

Jo jubiliejiniai koncertai numatomi spalio ir lapkričio mėnesiais Vilniuje ir kelionėse po kitus Lietuvos miestus.

PIRMA KARTA APIPLĖSTAS BANKAS

Rugsėjo mėn.20 d. "Hermio" Banko ŠIAULIŲ skyriuje rasta apiplėšta pinigų saugykla. Taip pat dingo tarnybinis automobilis "Audi-80" ir du sargo ginklai.

Pavogta 940.629 litai. Už nusikaltimo išaiškinimą bankas žada 20.000 JAV dolerių.

Už tokią sumą pinigų, atrodo, būtų verta įsitaistyti gerus apsaugos signalus ir pasisamdyti nepaperkamus sargybinius...

Nuotr. V. Kapočiaus

LATVIJA NEIŠSIVERŽE....

/.....atkelta iš 1 psl./

sovietiniame pasaulyje, ko gero, gali prasidėti trumpalaikių vadukų ir politinių avantiūristų, kurie pirmieji suprato, kaip pasinaudoti politiškai nesubrendusiais žmonėmis, laikotarpiu.

Naujieji lyderiai be pasaulėžiūros ir idealų išmoko įtaigiai kalbėti, įrodinėti, rodyti susirūpinusį veidą. Bet tikslas vienas - valdžia. Dėl šios situacijos iš dalies kaltas ir atgimimo metu susiformavęs politikos elitas, šiuo metu labiau susirūpinęs savo reitingu, o ne žmonių švietimu, aiškinimu, kas yra kas, ir kodėl. Ištikus bankų krizei Latvijoje, rimti politikai pasirodė esą visiškai nepasiruošę".

Vytautas Plečkaitis (Socialdemokratų Partija) mano, kad ; "...Seimo rinkimai Latvijoje išryškino jos nestabilią politinę ir ekonominę situaciją. Todėl nė viena partija negavo kažkiek daugiau balsų.... matyt, toks politinis, ekonominis ir netgi finansinis nestabilumas vers sudaryti koalicinę vyriausybę. Ją sudaryti, manau, bus labai sunku....Krizės bus tiesiog neišvengiamos, esant tokiai kairiojo ir dešiniojo radikalizmo priešpriešai. Tai, ko gero, yra įspėjimas ir kitoms Baltijos valstybėms, ir Lietuvai, kurioje po metų vyks rinkimai."

Ceslovas Stankevičius (Lietuvos Krikščionių Demokratų Partija), Specialiųjų misijų atstovas: "Matyt, rinkėjų klaidos postsovietiniū, posttotalitarinių laikotarpiu yra bendros, ir Lietuvos atvejis nebuvo unikalus. Bet iš Lietuvos patirties galima tikėtis su apgalvestavimu pasakyti, kad šitie rinkimų rezultatai turbūt ir Latvijai padarys nemažą žalą. Taigi, galima tik apgailestauti ir tikėtis, kad Lietuva ateinančiais metais įžengs i kitokį savo raidos etapą."

Gediminas Kirkilas (LD DP) komentuoja, kad: "Kalbant apie rinkimų Latvijoje rezultatus, galima įžvelgti paraleles ne tik su Lietuva, bet ir su kitomis Rytų Europos šalimis. (Kodėl ne valstybėmis?Red.). Rinkos reformų pirmasis rezultatas buvo socialinė diferenciacija, tad visiškai natūralu, kad kairiosios politinės jėgos užima stipresnes pozicijas ir dažniausiai laimi rinkimus. (O ar ne to "kairiosios" jėgos ir padaro tą diferenciaciją, pasinaudamos progomis ir savo asmeniškai naudai, užėmus svarbias pozicijas bankuose, versluose, ir pan. Red.)...Šių rinkimų rezultatų projektuoti i Lietuvą tiesiogiai negalima...Lietuvoje jau trejus metus val-

2 psl.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

POETO HENRIKO NAGIO SUKAKTIS

*****

Vienintelis Kanadoje gyvenantis lietuvių poetas, vienas iš poalstinio-pobrazdžioninio lietuvių poezijos etapo pradininkų (Vytautas Mačernis buvo kitas) šiais metais, spalio mėn. 12 d., minimas savo 75-mečio proga. Henrikas Nagys gimė 1920 m. spalio mėn. 12 dieną Mažeikiuose. 1940 m. baigė Kėdainių gimnaziją. Vienėrius metus studijavo architektūrą, o 1941-43 lituanistiką ir germanistiką Vytauto Didžiojo Univesitete, Kaune. Lietuvos sovietinės okupacijos išdavoje pasitraukė į Vakarų ir 1945-47 m. gilino studijas vokiečių kalbos ir literatūros fakultete, bei meno istorijos Innsbruck'o Universitete, Austrijoje. Studijas tęsė Freiburg i.Br. Vokietijoje ir 1949 m., grįžęs į Innsbruck'ą, parašė ir apgynė disertaciją apie Georg Trakl poeziją, įsigijęs dr.phil (Ph.D.) laipsnį.

Pirmieji eilėraščiai pasirodė žurnaluose 1938 m. "Ateitis" ir 1939 m. "Naujoji Romuva". "Jie buvo reikšmingi, kaip viena pačių pirmųjų pastangų atsisakyti tradicinės eilėdaros ir atskleisti naują savo kartos tematinį terena" (Lietuvių Enciklopedija, XIX t., Julius Kaupas). 1946 m. Innsbruck'e, Austrijoje išspausdinti "Eilėraščiai" laimėjo knygų leidyklos "Patria" literatūrinę premiją; 1947 m. - pasirodė "Lapkričio Naktys"; 1952 m. "Saulės Laikrodžiai"; 1960 m. - "Mėlynas Sniegas"; 1969 m. už "Broliai Balti Aitvarai" laimėjo Lietuvių Rašytojų D-jos literatūros premiją. 1978 m. - eilėraščių rinkinys "Prisijaukinsiu Sakalą" laimėjo Lietuvių Akademinio Sambūrio Montrealyje Vinco Krėvės literatūrinę premiją. Henriko Nagio poezijos rinktinė "Grįžulas", išleista Lietuvoje, Vilniuje, "Vagos" leidyklos, sudaryta paties autoriaus, 1990 metais.

Šia proga vienas iškiliausių Lietuvos poetų- Sigitas Geda - rinkinio aplanke rašo, kad ... "Tautai yra d i d i diega, kai sugrįžta poeto sukurtoji poezija." Jo kartos žmonėms, prieš gerus 25-rius metus buvęs nepaprastas atradimas: "Mėlyno Sniego" melodijos veikė mus mistiškai ir magiškai, teikė jėgų gyventi ir kurti, o svarbiausia - žadino viltį, kad bet kokia nelaisvė ir pavigimas nėra amžini. Mes pamatėme lauką savajai kovai, gyvenimo mūšio lauką, kuriame grumiasi būtis ir nebūtis. Visad ir Niekados. Tai nežinomo lietuvių kareivio egzistencinės kovos ir meilės fleita ir fagotas. Kas nors pasakytų, kad tai mūsų Rembo ir mūsų Traklis, mūsų Vitmenas ir Ginsbergas, aš pridurčiau, kad tai pati Žemaitija, tolimi jos protėviai ir poeto vaikystės draugai, karo pervartų išblaškyti po visą žemėlį. Mums sugrįžta jų skausmas ir jų nostalgija, jų klajonių šioj žemėj šiurpas ir neviltsis, atradimų ir praradimų melodija. Visų balsus poetas sujungė į vieną, paliudydamas jų kančią ir jų stiprybę. Galbūt tam, kad mes patys taptume stipresni, kad turėtume dar vieną tautinės gyvasties ir išlikimo garantą".

Henrikas Nagys priklauso "Žemės" ir "Literatūros Lankų" poetinei krypčiai ir yra vienas iš pagrindinių jos iniciatorių ir reprezentantų. Julius Kaupas iškelia Henriko Nagio poezijos apibūdinime Lietuvių Enciklopedijoje, kad jis "...atsikreipė į žmogiškosios egzistencijos visumą ir išskėlė žmogaus apsisprendimo laisvę ir neapibrėžtumą". Jo "...poezija yra individualistinė, idealistinė ir pasaulėžiūrinė. Pagrindinės jo poezijoje keliamos idėjos yra žmogaus kova su pilka kasdienybe, sunki žmogiškoji vienatvė, mirties ir praeinamumo tragika, prometėjiškas protestas, heroizmo dvasia...galingais simboliais ir poetinėmis parabolėmis Nagys iškelia žmogiškos realybės nepakankamumą ir kankinantį tobulesnės fikrovės troškulį."..."Vaikystės prisiminimų ir gamtos panoramų poezijai tuo tarpu yra charakteringi saulėti ir spalvingi kaimų, upių ir sudvasintų metų laikų vaizdai. Čia tragišmą pakeičia harmonija...tikėjimas gyvenimu ir peizažą išreikštas pasaulio grožis ir prasmė. (Vėlesnė - je kūryboje, peizažai įgauna kitą atspalvį.).

"Formaliniu požiūriu Nagys atmeta tradicines eilėdaros schemas ir jas pakeičia laisvu ritmu, gausiais asonansais ir laisvu bangavimu. Jos bruožai yra sugestyvumas, jėga, simbolių aiškumas ir jų visuotinė žmogiška vertė. Nagys yra vienas iš mūsų modernaus poetinio žodyno kūrėjų". "Jo poezija buvo iš karto priimta jauni - mo, kaip sava ir darė įtakos savo kartos poetams."

Henriko Nagio poezija randama visose lietuvių kalba išleistose antologijose išseivijoje, o taip pat išvers - ta į anglų kalbą:

VASAROS

Saulėgrąžų soduos pabunda ir gieda strazdai. Nušoka per akmenis šaltas šaltinių vanduo. Putojančių liepų žiedų sklidini šuliniai.

Įkaitę vėjų pėdos nudulka per vieškelį kieta. Išdege grioviai kvepia moliiu ir žemuogėm. Seno tilto turėklai prakaituoja sakais.

Lanka atlinguodami vyrai vienmarškiniai neša ant žvilgančių dalgiių baltą dienovidžio saulę. Sukasi kregždžių verpetai jiems virš galvų.

Padūmavusi erdvė dreba. Žydrą voratinklį karmo lėtais sparnų mojavimais gandas. Žadą prikančią žiūri žaliom akim miškai.

RUDENYS

Ant varpinės bokštų gula lapkričio miglos, primirkę gailių sutemų ir atodūsių. Pilkos išblyškusio sielvarto marškos lininės.

Į atvirą duobę žiūri pajuodę veidai. Milinių, skarelių, lapų šlamesys. Ir - kanopų kapojimas tolimas... žirgo regėto sapne...

liepsnojančiais karčiais... širmojo žirgo kanopos kapojo žolę žalia, šviesiai žalia, dar žalia... Dunda į didelę duslią duobę žemė juoda.

Krenta į duobę debesys ir dargana. Krenta veidai ir varpai, krenta vakaras, krenta žemė visa ir dejuodamas juodas dangus.

1995.X.17

"The Hudson Revue", 1967-68 žiemos laidoje, vertė A.ir R.Page. Taip pat "Volvox: Poetry from the Unofficial Languages of Canada in english translation, 1971. Šioje antologijoje dalyvavo 28 autoriai; "The Poets of Canada", edit. John Robert Colombo, Edmonton, Canada. 1978 m.; "Selected Post-War Lithuanian Poetry", sudaryta ir versta Jono Zdanio, įvadas prof. Rimvydo Šilbajorio, New York, JAV, Manyland Books, Inc., 1978; "Lithuanian Writers in The West" - antologija, 1979 m., Chicago, IL, JAV, Lithuanian Press Inc. and Loyola U-ty Press. Red. Alina Skrupskelis; "Contemporary East European Poetry", edit. Emery George, 1983, Ann Harbor, MI, JAV; "Netekties Ženkla" - Lietuvių Literatūra Namuose ir Svetur. 1992 m., Vilnius, "Vaga". Aptarimai prof. Rimvydo Šilbajorio, ir kt.

Henrikas Nagys yra išvertęs nemažą latvių, vokiečių, austrų, latvių ir amerikiečių poezijos į lietuvių kalbą. Pažymėtinas puošnus leidinys Rainer Maria Rilke "Sakmė apie Kristupo Rilkes meilę ir mirtį". Iliustruota dail. Telesforo Valiaus medžio raizininiais ir piešiniais.

Ypatingai prisimenami ir vertinami Henriko Nagio jo paties poezijos skaitymai ir jo paskaitos įvairiuose koncertuose, suvažiavimuose, šventiniuose renginiuose Montrealyje, Kanadoje ir JAV-se.

Montrealyje visą laiką reiškėsi ir reiškiasi kultūriname-visuomeniniame gyvenime. Šeštadieninėje Mokykloje - Aukštesniuose Lituanistikos Kursuose vadovavo ir dėstė (1954-1962 m.), daugelį vedamųjų yra parašęs laikraštyje "Nepriklausoma Lietuva"; red. Jonui Kardeliui sunkiai susirgus, teko dvejus metus redaguoti "NL". Eilėmetų talkininkavo įvairiais straipsniais kultūrinėmis ir politinėmis temomis.

Visuomeninėje veikloje reiškėsi nuo studentavimo dienų Innsbruck'e, Austrijoje, kur buvo vienas iniciatorių ir kelis metus pirmininku studentų sambūrio "Lituania", subūrusį visų pakraipų studentus. Montrealyje - Lietuvių Akademinio Sambūrio ir jo literatūrinės Vinco Krėvės Premijos steigėjų (iki dabar yra suteikta 18-kai poetų-čių.). Minint Lietuvos Krikščionybės jubiliejų, paprašytas, parašė tekstą Kantačai "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva", kuriai muziką sukūrė monralietis Aleksandras Stankevičius. Ši kantata buvo su dideliu pasisekimu atlikta Kanadoje ir Žemaitijoje- Lietuvoje, išleista garsajuostė.

Henrikas Nagys, Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, - lankėsi joje du kartu. Ten, po įspūdingo sutikimo, dalyvavo poezijos vakaruose Vilniuje, Kaune ir Mažeikiuose. Druskininkuose buvo apdovanotas LOTVINGIŲ literatūrine premija. Taip pat atspausdinta eilė pasikalbėjimų "Literatūroje ir Mene", "Šiaurės Atėnuose", žurnale "Metai", "Dienovidyje".

Jo, išseivijoje gyvenančio ir kuriančio, poeto nueltas kelias daugeliui buvo įkvėpimo šaltiniu puoselėti gimtosios kalbos žodį, pamilti poeziją, išlikti už savo teises kovojančiu lietuviu. Ir tai, tikimės, yra poetui jubiliejinių metų atpildas, pridėjus daugelio čia ir Tėvynėje esančiųjų rašytojų ir skaitytojų nuoširdžius linkėjimus ir padėką.

* * *

Aitvaro brolio neišdaviau. Sudegė kaimai. Pusto karštais pelenais. Pasakų paukščio plunksnos baltesnės už sniegą, akys žydesnės už vandenį.

Brolio neužsigyniau. Lūpos suakmenėjo. Lyja žarijų lietu. Pasakų paukščio plunksnos baltesnės už pieną, akys žydesnės už liną.

Aitvaro nepalikau. Mano kojos, kaip medžio šaknys, dirvožemy liks. Pasakų paukščio plunksnos baltesnės už tošį, akys žydesnės už vėją.

Aitvaro brolio neišdaviau. Sudegė žemė. Pusto pilkais pelenais. Pasakų paukščio plunksnos lengvesnės už plėnis, akys šaltesnės už ledą.

* * *

ŽIEMOS

Rytmetį grįžta nebylės bandos ražienom. Tingiai keliai saulė pro garo kamuolius. Spindi švininė šviesoj apledėję ragai.

Vidurdienį pievose gėsta lapų laužai. Krankia varnai išbadėję virš stingstančių kūdrų. Geležiniai gruodo pirštai į žemę sminga.

Vakare per Paukščių Taką atpučia sniegą šiaurys. Lengvos plaštakos glosto nendrasiai brastą, žolę, šnarančius stogus, egllynus - pernakt

niūniuodamos supa ir vysto į vėsų audeklą... Sapnuojantį lopsį užraizgo šerkšno gijom. Pirkioj traskėdama baigia liepsnoti skala.

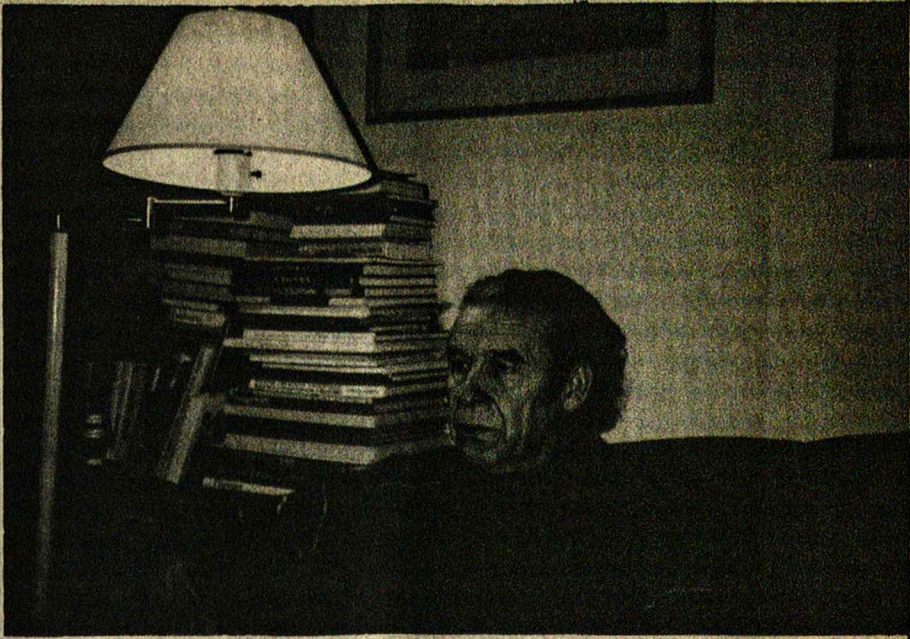
PAVASARIAI

Kužda ir kužda neramūs miškai pro miegą. Nuo alsavimo karšto dreba malūnų sparnai. Mėlyno mėnesio akys spindi tankmėj.

Nakčia skardi ir skardi giriom laukinis juokas. Debesys lenkia ir lanksto eglį viršūnes. Ir - pažadinti vandenys puola į prarajas.

Upės apglėbusios neša į jūrą suaižytą ledą. Aidi akiraty slopūs griaustinio dunksėjimai. Ilgas žerintis žaibas atveria dangų.

Ant laukų drumzlinų lyja rytmetis. Žmonės vienplaukiai stovi bundančioj žemėj. Tolumoj, už nakties, lengvai atsідūsta miškai.

Poetas Henrikas Nagys

* * *

Išmaldos neprašiau. Valgiau duoną juodą, pūslėtom protėvių rankom pasėtą, pro suskirdusius pirštus supiltą aruodan. Valgiau s a v o vargo duoną - gaizią ir kieta.

Kojom basom išvaikščiojau tėviškės smėlį. Mindžiau raudoną kaip kraują rudenio molį ir godų juodžemį. Mano senolių medžiuose tebemiega baltos jų vėlės.

Išmaldos neprašau: sugrišiu namolei ne sūnus palaidūnas, bet šeimininkas (kas žemės - žemei, kas brolio - broliui), savo dalies paliktos atsiimti.

Pasiimti nuosavą mirtį, kuri kalasi kartu su žaliais želmanim už gimtojo sodo kiekvieną ankstyvą žemaičių pavasarį, pro juodą, pro trupantį šiaurės gruodą.

* * *

TĖVAS

Tėvas dabar ilgai sėdi nejudėdamas ir žiūri pro langą. Persodintas Kanados beržas linguoja tarp Ilinojaus vasarų kaitroje sudegusių smilgų. Gluosnių ilgi plaukai plaikstosi paukščių pilni. Tolimam horizonte - Čikagos dūmai.

Ar jo pavargusios akys mato dabar gimtojo kaimo spindinčią biržę, jaunystės draugus, besitaškancius Vaidmino sietuvoj, Dargio malūno liepų plačias viršūnes žaliuojančio žemaičių dangaus pakrašty?

Netikėjom, tėve, kad taip abudu, tylūs kaip akmenys, numesti už tūkstančio mylių, žiūrėsim į tą patį svetimą gamtovaizdį ir matysim: tu - savo tolimą šiaurės kaimą, aš - savo niekad neatskrendanti baltą Arktikos sakalą.

DEDIKACIJA

Tiems, kurie buvo... Buvo kaip sodai, giria, beržynai šiaurėj ankstyvą pavasarį, sniegui tirpstant. Buvo kaip paukščiai, paukščiai vėjuje ir debesyse. Buvo kaip smėlis, grūdai. Kaip kadugio dūmai. Žydinčio riesto sėjos ir žalio rugio želmuo. Buvo tyla. Buvo zingsniai ir juokas, ir saulėn pakeltos akys. Rasa ant blakstienų. Tiems, kurie buvo vienatvė, skambinanti senu klavesinu Vilniuj.

Jauno kareivio daina. Strėlė ir lankas. Poetų paguoda. Tiems, kurie buvo kaip mes, kaip visi, kaip kiekvienas: liekni siluetai ant smėlio, ant sniego, ant vandenio. Motinų spanas. Šešėliai ant kieto grindinio. Tiems, kurie buvo kiekvienas skirtingas, kaip snaigės, kristalas, kriauklės ant kranto, paukščių pėdos.

Tiems, kurie buvo kaip žemė - kantri, švari ir laiminga.

Tiems, kurių niekad daugiau, niekados nebebus.

Niekados - liūdniausias žodis lūpose ir žodynuose. Niekad - mirties, nebūties sesuo, tuštuma už žvaigždžių, šaltas siaubas vidurnaktį, krečiantis žmogų minioj ir drėgnam požeminio traukinio tunelyj. Niekad - šalmas žolėj. Niekados - amžinybės, kurios nepažistame, bendraveidis. Niekad - tiems, kurie buvo, vienintelis kapo akmuo.

Tiems, kurie buvo žemė, vanduo ir ugnis.

Tiems, kurie buvo, atėjo žiema: žiūri pro ledo langą į mus paliktieji. Sniego balandžiai plazda šerkšno plaukuos. Baltos berniuko rankos laiko gitarą ant kelių. Miega pusnynuose jo nebaigta daina. Žiūri į jūrą didmiesčio aklos akys.

Tiems, kurie buvo, šerkšno plaukais užklojo akis ir veidus žiema.

PAPUA NAUJĄJĄ GVINĖJĄ APLANKIUS

Stasys Dalius

(Tęsinys)

Balandžio 3 d. - Velykos

Iš pat ryto pila tropikinis lietus, dangus apsiniaukęs, beveik nieko negali įmatyti per rūką ir lietu. Neatrodė, kad lietus greit pasibaigtų, bet apie 9 val. pradeda giedrintis ir saulė pro debesis bando išlysti. Netrukus pajudam iš laivo, persėdę į greitlaivius. Plaukiam siauru kanalu, kuris vingiuoja per tankų lietaus mišką ir išveda į didelės "mangrove" medžių salas. Lietaus ir "mangrove" susiraičiusių medžių salos yra didžiausia vandens paukščių karalystė ir taipgi šioje vietoje yra krokodilų. Mendam kaimas, kuri lankome, yra išsistatęs Murik ežero pakrantėje ir taipgi jau turi tiesioginį išėjimą į jūrą.

Ežero pakrantėje jau laukia būrys vaikų. Krantas labai šlapias, drėgnas, ant tako tarp namukų priklota palmių ir bananų lapų, kad galėtume per baltas praėiti. Namukai labai paprasti, ant polių, nendrių šonais ir pasiurpusiais nendrių stogais, gan skurdžiai atrodo. Prie namukų viestiek buvo išdėstyta po keletą medžio dirbinių. Šioje vietoje į ežerą įteka upė ir čia yra labai didelė drėgna žemuma. Viename namuke girdisi - veikia radio, šiaip to niekur kitur nesigirdėjo, kad kas toki turėtų. Prie ežero pakrantės stovi laiveliai, rąstų krūva sukrauta, matomai ruošiasi ką nors su jais daryti. Dalis jau supuvę turbūt ilgai jau stovėjo, bet kiti dar tik naujai nulupti, jų žievė baltuoja.

Vaikšciojam šlapia pakrante. Jeigu nebūtų iškloti laipais, tai visiškai negalėtume praėiti. Kaimelyje daug šunų, gieda gaidžiai ir vīstos kapstosi. Per kaimelį teka mažas upeliukas, per jį nutiesti rąstai perėjimui. Upelio vanduo teka tiesiai į ežerą.

Mendam kaimas pasižymi charakteringais "Vyrų" namais, į kuriuos moterys neleidžiamos, bet jie neturi Tambarans namų. Taipgi turi daug medžio skulptūrų, ypač gražiai išdabintų vaikščiojimui lazdu. Įvairiausių kolekcijų čia jų galima rasti. Visos įmantriai išpjaustytos, išraižytos gyvačių ir krokodilų galvomis, išdėstytos eilėmis pardavimui.

Būdinga ir tai, kad šiame kaimelyje dar naudoja pinigų, padarytus iš jūros kiaukutų, suvertų ant sniūrelio. Tokia neilga tų kiaukutų virtinė yra verta apie mūsų 10 centų. Senais laikais, kai kaimo gyventojai dar nematė ir neturėjo kitokių pinigų, tai buvo vienintelis maninų objektas. Vadovė sako, kad ir dabar tokius pinigus dar naudoja apmokėti nuotakas.

Pasirodė ir didelė grupė su šokiais. Visi jauni su spalvingais plaušų sijonukais, plaukuose išgertos paukščių plunksnos, o ant kaklo, tiek vyrų tiek moterų - eilės smulkusių kriauklių karolių ir vienas didelis kiaukutas ant krūtinės. Šauniai atrodė tokia grupė, kuri savo šoku pavaizdavo mirštantį kaimo vyresnįjį, kuris prašė dvasių, kad jam dar leistų pagyventi 50 metų. Tas šokis vaizdavo tradicinę krašto legendą. Po šokių dar laisvai visus fotografavom, nes tiek tiek šokėjai, tiek kiti kaimo žmonės mielai mums pozavo.

Murik ežeras ištįsęs - ilgas bet neplatus. Jį turėjome perplaukti grįždami atgal. Ši išvyka per ežerą ir kaimelį užtruko pusę valandos.

Susikrausčius į laivą, jis tuoj pajudėjo Sepic upe žemyn. Plaukė pilnu greičiu. Plaukiam į delta, kur upė įteka į Bismarko jūrą.

Deltoje upė labai paplatėja o tolumoje jau pradeda matytis jūra. Prieš akis iškyla taip pat ugniakalnis, kurio viršūnės nesimato. Jis yra 6000 pėdų aukščio ir debesis dengia jo viršūnę. Praplatėjusi upė neša su savimi visas pakliuvusias šakų ir rąstų nuolaužas.

Pasiekiam Bismarko jūrą

Ilgai neužtrunkame kol iplaukiame į atvirą jūrą, paliekant ir palmėm apaugusius krantus, kurie toli nusitęsia į jūrą. Upeį baigiantis dar buvo matyti paskutinės kaimelio trobelės. Jau pradeda jaustis bangavimas ir laivas pradeda siūbuoti. Iš karto pasidaro vėjuota, bangos vis darosi didesnės ir didesnės, bet dar vis esame upės žiotyse. Palikus jas, laivas pradeda eiti per bangas aukštyn ir žemyn, pilnoje jų valioje. Dar vis matosi atnešti į jūrą žolių pluštai, kurie plūduriuoja bangų siūbuojami.

Prieš akis matosi trys aukštos salos, kalnai, kurių viršūnėmis plaukia debesis. Plaukiam nepertoli nuo kranto, jis vis dar matomas, bet jūra stipriai banguoja ir vos gali pereiti per denį išitverdamas.

Penktą valandą gerokai bangų pasiūbuoti, pasiekiam Manum salą, kur pakrantėje, mazoje įlankoje, laivas išmeta inkarą. Išlipę lankome ten esantį kaimą. Pakrantė visa juoda nuo vulkaninės lavos. Pirmą kartą išlipę, einame per sausą pakrantę, kur nėra jokio purvo. Pakraštys

apaugęs žolėmis ir nepaprastai aukštomis, lieknomis palmėmis. Visą salos pakrantę yra apačioje Manum ugniakalo nio, kurio šlaitai apaugę mišku, o toliau, link viršūnės, jau plikas lavos juodas akmuo. Keliukas, kuriuo einame, iš juodo smėlio. Namukai ant polių, tarpe jų šniukštinėja kiaulės ir kapstosi vīstos. Aplink mus sukasi būriai vaikų. Tarp palmių matosi ir aukštas didelis medis, vadinamas duonmedžiu, kurio vaisiai valgomi.

Netoli kranto stovi katalikų šventovė, už jos - ligoninė, kurią veda vienuolės. Religija šitame krašte yra labai svarbus faktorius. Krikščionių misijos buvo pradėtos kurti nuo XIX amžiaus vidurio. Apie du trečdaliai gyventojų priklauso protestantams ir apie trečdalis - katalikams. Didžiausią protestantų grupę sudaro liuteronys, kuriuos įkūrė vokiečių misijonieriai. Reikia atsiminti, kad dalį krašto nuo 1884 m. iki 1914 m. jie valdė kaip savo koloniją. Po to, kilus Pasauliniam karui, juos okupavo Australija. Kitą dalį protestantų sudaro United Church, kurią įkūrė angliškai kalbantieji misijonieriai.

Kaimo namukai netoli vienas kito, o ant platformų ir apačioje jų gulintys šunės, mus praeinančius aploja. Namukų sienos nesukaltos, bet supintos iš plaušų. Turi ir aptvertus daržus, kur augina daržoves. Praeinam per visą kaimelį ir kitu šonu grįžtam prie vandens, vaikų būrio lydimi, jų tarpe daug visai nuogų berniukų. Čia jau šokių niekas nedemonstravo, bet prie namukų buvo išdėstyta pardavimui statulėlių. Nuostabą kelia, kad čia virtinės vaikų, daugybė jaunimo. Kraštas tiesiog sprogstas žmonių priauglių. Tiek daug vaikų, kad neužtenka mokyklų, trūksta rašomų priemonių, knygų - visko!

Vaikai, mus apsupę iš visų pusių atlydėjo šūkaudami ir lakstydami iki pat kranto. Čionai mūsų paprašyti gana gražiai padainavo, matyti mokykloje išmokyti. Dainavo ir tokie mažiukai, pusuogiai, pilnu balsu šaukė rankomis plodami, taip išgilinę, vienas per kitą garsiau šaukdami. Visi atrodo tokie mazi, o kai vieną pašnekinam, sakosi turįs 13 metų ir lanko misijos šestą skyrių. Pagal ūgį atrodo nedaugiau kaip 8 metų amžiaus.

Vakare vadovė pasakoja, kad Papua Naujoji Gvinėja turi partijų sistemą ir parlamentą iš 109 atstovų. Jų tarpe - tik 4 baltieji, visi kiti - vietiniai. Kai vokiečiai valdė, tai Raboul buvo sostinė iki 1914 metų, o nuo 1946 m. - Port Moresby buvo padaryta oficialia sostine. Kraštas turi 19 ugniakalnių, iš jų - keletas veikiančių. Papua Naująją Gvinėją ištinka ir žemės drebėjimai, kurių sunkiausias buvo pasiekęs 7,8 Richter'io skalę. Bet kadangi nėra aukštų namų, tai nuostolis nedidelis.

Jūros pakraščiais

Balandžio 4 d. plaukėme visą naktį nuo Manum salos pakraščiu iki Madang miestuko išsikūrusio šiaurinėje žemyno pakrantėje. Madang buvo žinomas kaip Friedrich Wilhelmshafen Vokietijos valdymo metu prieš I pasaulinį karą. Šeštą valandą ryto jau buvome atplaukę į Madang, bet užtruko 10 valandų kol pasiekėm šį miestelį. Kai kurie keliauninkai net sirgo, nes jūra gan stipriai bangavo. Keletas žmonių po kelionės Sepic upe, čia atvykę, išlipo. Mūsų grupės vadovas Bob nuo šios dienos gavo atskirą kajutę ir mane palieka vieną naudotis likusias penkias penkias dienas visa erdve.

Iš pat ryto stipriai lyja, bet po pusryčių sustoja, ir mes iš laivo išeiname į krantą. Einame iš prieplaukos tiesiai per parką į viesbutį, kur gražiai prižiūrima žolė nupjauta, žaliuoja krūmai, žydi gėlės. Tarp medžių trys paviljonai, kur dviejuose vietiniai paukščiai patalpinti, o trečiajame - beždionėlė karstosi. Taipgi ir mažas šiltnamnis kur auginamos orchidėjos ir kitos žydinčios gėlės. Viešbutis priklauso tai pačiai bendrovei, kaip ir "Melanesian Discovery" laivas.

Kiek pavaikščioję gražioje aplinkoje, sėdam į autobusą, kuris paima kelionėn pasižvalgyti po Madang ir jo apylinkes. Šoferis važiudamas pasakoja, kad vokiečiams valdant, čia buvo kokoso palmių plantacijos. Pravažiuojant pro kapus, parodo senus paminklus ir kryžius, kurie primena tragišką istoriją vokiečių, kurie atvykę jauni, buvo pakirsti maliarijos ir liko čia gulėti, o paminklai, kad ir laiko paliesti, palinkę ir aptrupėję, tebestovi. Važiuojam per visą nedidelį miestuką, plačiai tarp medžių išsistčiusi, prie jų gėlės ir tropikiniai krūmai.

Praveža pro kasdieninio turgaus rajoną. Važiuojant vėl pradeda lyti ir niekur negalima išlipti. Lietui kiek apstojus, atvykstam prie kito uosto, apie 20 km. atstu nuo Madang. Pakrantėje išdėstyti dideli sandėlių pastatai. Netoliese yra kavos plantacija, iš abiejų kelio pusių auga ketos medeliai su raudonomis, dar neprinokusiomis uogomis.

kai "vadas" skurdo Krokuvoje, kur jį, kaip žinoma, pirmosiomis karo dienomis buvo suėmė kaip rusų šnipą. Būtent Ganeckis, atvykęs į Berlyną, pakėlė ant kojų "socialdemokratų" Vokietijos sostinėje ir Vienoje, pasiekęs, kad Leninas ne tik būtų išlaisvintas, bet ir perverstas į Žiurichą skubiu traukiniu. (Traukinių susisiekimas tarp Austrijos-Vengrijos ir Šveicarijos buvo nutrauktas prasidėjus karui). 1915 m. Ganeckį Parvusas iškviatė į Stokholmą, iš kur buvo koordinuojama visa ardomoji Vokietijos žvalgybos veikla prieš Rusiją. 1917 m. kovo mėn., Leninui susitarus su Parvusų, Ganeckis laikinai liko Stokholme vadinamajame "CK užsienio biure", kurio uždavinys buvo be perstojo pervedinėti pinigų iš Vokietijos į Rusiją bolševikams. Parvusas padedamas Ganeckis užmezgė daug ryšių su užsienio bankais. Po Spalio perversmo jis buvo paskirtas vyriausioju bankų komisaru ir Finansų liaudies komisariato kolegijos nariu, t.y. kartu su kitais nurodinėjo įstaigoms, kurios vadovavo plėšimams ir priimdavo prisiplėštas gėrybes, vesdamas jų apskaitą kontroliuojamoje teritorijoje ("Socializmas - tai apskaita").

Trečiasis ir nuolatinės atstovybės sudėti įėjo garsusis Krasinas, kurio regis, nereikėtų pristatinėti, jei apie jį per pastaruosius 75 metus būtų parašytas bent vienas teisingas žodis. Gabus inžinierius, bet profesionalaus nuokaltėlio sielos ir igūdžių, Krasinas instinktyviai linko į bolševikus. Per 1905 metų revoliuciją jis kartu su Parvusų žmonėmis dalyvavo plėšiant Volgos-Kamos banko Peterbugo skyrių, ir pasisavino didelę sumą pinigų, tuo sukeldamas Parvusų nepasitenkinimą. Tačiau pastarajam netrukus teko skubiai bėgti užsienin, o Krasinas liko Rusijoje ir tarp dviejų revoliucijų išvystė audringą veiklą.

Jo pomėgių diapazonas sudarytų keletą baudžiamosios bylos tomų nuo išpuolio prieš bankų furgonus organiza-

Aktorė - režisorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė.

ŠAUNUS KANADOS LIETUVIŲ TEATRO JUBILIEJUS

Hamilton'o Lietuvių Mėgėjų teatras "Aukuras" švenčia savo 45 metų veiklos sukaktį š.m. lapkričio mėn. 4-5 dienomis, Jaunimo Centre, Hamiltone.

Lapkričio 4 d., šeštadienį, 5 val. v. įvyks didingas koncertas, kurio programą atliks "Vieno žmogaus teatro" aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko, smuikinininkas Mindaugas Gabrys iš Toronto, aktorės Lina Verbickaitė ir Elena Kudabienė.

Aktorius V. Žukauskas jau daug kartų yra pasirodęs Hamiltone. Vėl bus malonu visiems jį dar kartą pamatyti, išklaudyti jo programos ir smagiai pasijuokti. Aktorius V. Žukauskas taip pat dalyvaus ir "Petro Kurnelio" pastaty-

me lapkričio 5 d., sekmadienį, 5 val.v. Šis veiklas parašytas rašytojos Žemaitės 1898 m. ir scenai pritaikytas rašytojų K.Inciūros ir A. Rūko. Veikalas labai idomus, liečiantis senus Lietuvos laikus, kaimo gyvenimą. Daug kartų Lietuvoje išvydęs scenos šviesą.

"Aukuras" kviečia visus atsilankyti ir padėti švesti 45 metų sukaktį! Mes esame hamiltoniečiai liudininkai, kiek daug "Aukuras" ir jo vadovė - režisorė E. Dauguvietytė-Kudabienė per tuos 45 metus pasidarbavo mūsų lietuviškos kultūros ugdyme bei jos išlaikymu įsivijoje. Todėl ivertinkime jos darbus savo dalyvavimu šioje didžioje šventėje. Tad visi iš toli kas taip pat dalyvaus ir "Aukuro" šventė!

J.P.

Stabteliname viename kaimelyje. Vėl prisistato vaikai, bet jau netoks didelis būrys. Čia mums pasakoja, kad "iniciation" - berniukų įvesdinimas į vyrus - atliekamas tarp 15 ir 18 metų amžiaus. Jaunesniems to skausmingo pjaustymo nedaro. Senais laikais su kriauklių kiaukutais raizydavo odą, kas sukeldavo daug skausmo. Žaizdos ilgai negydavo ir daug kraujuodavo. O dabar odos raizymus atlieka su skutimo peiliukais. Sako, kad tai lengva operacija, palygimus su senais laikais. Odoje raizymus atlieka nuo pečių žemyn, iki pat juosmens ir sugijus, lieka gumuoti randai, kas ženklina, kad įvesdinimas į vyrus atliktas. Šiuo laiku jau ne visi vyrai laikosi tų tradicijų, nepasiduoda tai nemaloniai operacijai. Tačiau, sako kiti, jau iš miesto sugrįžę į kaimus, būdami vyresnio amžiaus, kad ir pavėluotai, tai atlieka, prisilaikydami senųjų krašto tradicijų.

Namukai šiame kaimelyje didesni ir geriau įrengti. Žmonės turtingiau gyvena, nes turi plantacijas. Namukai su langais, sienos irgi jau pastatytos, neatviros. Kai kurie surestį iš kitų medžiagų, ne tik iš palmių lapų ar bambuko. Matosi vienas kitas namukas ir iš plytų sulipdytas. Toliau už kaimelio stovi didelės ilgos pasiūrės, kur auginami viščiukai, ten matosi už tinklo tūkstančiai jaunų viščiukų. Tokių pasiūrių buvo trys, pripildytos viščiukais. Nuo kaimelio veda žvyruotas duobėtas kelias, tad važiuojame labai pamažu. Pakelėje auga tiršta, didelė žolė, bet jokių gyvulių nesimato. Išlipus kaimelyje, ir toliau, jau nepuola moskaitai, nors ir čia labai drėgna.

Apvaikštinę apylinkes, grįžtame atgal į Madang, kur viesbutyje valgome pietus. Kainos nebrangios: jautienos kepsnys ant žarijų - \$9, žuvis - \$7.5, krokodilo kepsnys - \$7. Per pietus mus linksmino keturi vyrai, dainuodami ir gitaromis grodami.

/bus daugiau/

PARTIJOS AUKSAS

Igor Bunič /tęsinys/

Už tai be perstojo veiks geležinkeliai, sujungę "Tarybų ir proletariato diktatūros" respubliką su Vokietija per vokiečių kariuomenės užgrobtas Lenkijos, Baltarusijos ir Pabaltijo teritorijas. Veikė ir šiaurinė geležinkelio šaka iki Helsingforso ir toliau į Skandinavijos šalis. Kad užtikrintų nepertraukiamą geležinkelių darbą, vokiečiai buvo priversti bolševikams atsiųsti 50 tūkstančių tonų anglies.

1918 metų balandžio 18-osios vakarę Oršos "pasienio" stotyje susitiko du traukiniai: vienas važiavo į Maskvą su Vokietijos pasiuntinybės personalu, kuriam vadovavo grafas Mirbachas, kitas vežė į Berlyną "darbininkų ir valstiečių vyriausybės pasiuntinybės" darbuotojus. "Pasiuntinybės" sudėtis buvo labai idomi. Jai vadovavo A. Jofė - švelniai tariant, labai idomi asmenybė. Gimęs 1883 m., jis 1900-ųjų m. pradžioje pateko garsiojo Parvusso hipnozės įtakon ir, išėjęs savo didžiojo mokytojo mokyklą, puikiai suprato labai paprastą tiesą, kad prieš pradėdant pasaulinę revoliuciją, reikia turėti pakankamai pinigų. Kartu su Trockiū, Uriekiū, Volodarskiū ir Ganeckiū Jofė atstovavo Parvusdo "gvardijai" prie Lenino, iki 1917 metų spalio, palaikydamas tiesioginį ryšį su vokiečiais, o vėliau faktiškai vadovaudamas "tarybinei" delegacijai taikiose derybose Brest-Litovske. Ir, suprantama, būtent jis buvo pasiūstas į Berlyną, kur, be visa kita, jo laukė susitikimas su mylimu mokytoju Parvusdu.

Kartu su juo tarp "nuolatinės atstovybės" darbuotojų važiavo J. Geneckis - Lenino dešinioji ranka tais metais, 4 psl.

vimo, planavimo sugadinti visą sostinės kabelinį elektros tinklą, iki pinigų padirbinėjimo ir trivialaus policininkų žudymo. Ižūlus ir ryžtingas avantiūristas, mėges rizikingus veiksmus, Krasnovas nusivylė Leninu, atvirai tyčiojosi iš Žiurichė parašytų ir į Rusiją siunčiamų jo straipsnelių, raginančių pradėti revoliuciją Šveicarijoje. Žinomam Georgijui Solomonui atvykus į Petrogradą rinkti lėšų emigracijoje vargstančiam proletariato vadui (Parvusas specialiai apribodavo Lenino lėšas, kad šis būtų piktesnis reikiamu momentu), Krasinas, išklaueso Solomono, išsiėmė piniginę ir ištiesė tam du banknotus po penkis rublius. Solomonas pasipiktinęs pareiškė Krasinui, kad išsiėvers ir be jo. "Kaip norite", - gūžtelėjo pečiais tas. Kišdamas banknotus atgal į piniginę, draugiskai pareiškė Solomonui: "Nepykkit, Georgijau, Leninas nevertas paramos. Jį apėmusi griovimo manija, jis nenusakomas. Niekas nežino kokia mintis rytoj gims jo totoriškoje makaulėje. Tegriebia jį vėlniai. Eime geriau, papietaukim".

Tačiau Leninas po perversmo, sunaikinęs visą prekybą šalyje, prekybos liaudies komisaru kažkodėl paskyrė būtent Krasiną. Į Krasino liaudies komisariatą suplūdavo konfiskuoti pinigai bei prekės ir iš pirklių firmų su milijone apyvarta, ir iš smulkių parduotuvių, dirbtuvių, supejusiu uždirbti vos 300 rublių. Pinigai ir vertybės buvo perduodami į Liaudies banką ir prie jo įsteigtą "aukso fondą", o prekės ir sandėlius, prikrautus iki lubų dėl karo sukeltą užsienio prekybos sastingio.

Krasinas buvo vienas iš "uždarytų sandėlių" sistemos bendraautorijų. Jos esmė buvo ta, kad net tada, kai šalyje, atrodo, buvo visko, ko reikia, nieko neparduodavo, tik skirstydavo. Ši sistema gyvuoja ir mūsų dienomis, ir tokia pat veiksminga. Skirtumas tik tas, kad tais metais

(Nukelta į 5 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

*****

VEIDU Į ŠIAURĘ - DIENOS VAKARUOSE

ANTROJO PASAULINIO KARO ATSIMINIMŲ
2-oji dalis

20. JUOZAS ŠIAUČIULIS - ŠILĖNAS
/ t e s i n y s /

Artėjant prie Grenzės miestuko, plento kryžkelėje prie mūsų prisijungia trys civilių pabėgėlių vienkinkiai vežimai. Kas - nežinome, kalbasi vokiškai. Ant plento po naktinio bombardavimo riogso du sudaužyti sunkvežimiai ir vienas apdegęs vokiečių tankas. Jo patrankėlės vamzdis pakeltas į viršų graso jo likimą nusprendusiam priešui... Aplinkui jį juodojoja sudegusios alyvos lopai. Šalia sudaužyto vežimo guli į pakinktus įsinarpliojęs arklys. Jo atvirose akyse atsispindi mirties agonija. Iš vežimo išmėtyti daiktai, kuprinės, šalmai, šautuvai liudija ten buvusių tragišką likimą.

Pražygiuojame pro subombarduoto Grenzės miestelio griuvėsius, kur iš sudegusių pastatų dar teberūksta aštrus degėsių kvapas. Nei civilių, nei vokiečių kareivių nematyti - vietovė lyg išmirusi.

Tarp sugriautų ir sudegusių namų pavasario šiluma džiaugiasi gamta, - medžių inkiluose švilpauja špokai, žydi alyvos. Jų melsvai violetiniai žiedai puikuojasi saulės malonėje. Mažo upelio tvėnkinyje nardosi laukinių ančių būrelis. Už miestelio, plento posūkyje į Mirow, paplėntės medžių priedangoje stovi du vokiečių tankai. Jų įgulos, praleisdamos mus ir pabėgėlius, rankų mostais ragina, kad paskubėtume, duoda ženklą, kad artėja rusai... Paspartiname žingsnius. Austrukas ragina pavargusį arklį, įsikibę į vežimą, stumiame. Kuprinė slegia pečius, vis aštriau jaučiu nutrintos kojos skaudėjimą, troškulys džiiovina gomurį, o gertuvėje vanduo pasibaigęs.

Artėjančiam prie Mirow'o miestelio, mus sulauko vokiečių karinė žandarmerija. Toliau taip žygiuoti neleidžiama, puskarininkui Rudžiui duoda nurodymus, kur mes turime prisistatyti, civiliams pabėgėliams nurodo kitą kryptį.

Miestelio gynybai vokiečių kareiviai kasa apkasus. Laukuose matyti daug tankų, minuojami strateginiai punktai, kai kurios gatvės užveriamos barikadomis. Kelyje nuo Westenberg'o daug civilių pabėgėlių ir kareivių, vietos gyventojų matyti mažai. Jie visi baimingai seka visą judėjimą, namų artumoje, daržuose kasasi apsauginės duobės.

Pasiekiamo mums nurodytą vietą - didelį spygliuotą vielą aptvertą kiemą, kuriame turime laukti tolimiesnių nurodymų. Apsistojimui gauname nedidelio sandėlio priterštą kambarį, netoli prie įėjimo į kiemą var-tų. Tai yra kareivių susirinkimo ir paskirstymo punktas, taip pat ir civiliams, kuriems paskirta atskira kiemo vieta. Mūsų vežimą ir arklį priskiria prie kitų trijų vežimų ir karinės virtuvės. Jų apsaugai iš mūsų tarpū sudaroma sargyba. Čia, greičiausiai, yra buvusi belaisvių pereinamoji stovykla. Kiemo pakraštyje stovi keli nedideli mediniai barakai, prie įėjimo vartų neaukštas sargybos bokštas. Kiemo viduryje, šulinyse, ant spygliuotų tvoros vielų kaba nudėvėtų medinių batų ir skudurų likučiai, patvoriuose - buvusių ugniaviečių pėdsakai.

Kiemo gale kelios atviros išviečių duobės, pridengtos apgriuvusios medinės tvoros likučiais. Iš duobių kyla baisi smarvė. Už jų kadugiais apaugęs dirvonas ir plataka, vandeninga upė, per kurią pertiestas nemažas senos

Montrealiečiai šią vasarą Tėvynėje -
Jurbarko kapinėse, kur parvežti
tremtinių kaulai, palaidoti bendrame
kape. Nuotr. Algio Žilinsko.

konstrukcijos metalinis tiltas. Pro šalia komendantūros esančią gatvę į tilto pusę kariuomenės ir civilių pabėgėlių kamšatis. Karinė žandarmerija reguliuoja judėjimą, nes kiekvienas nori greičiau patekti į antrąją upės pusę. Iš mums pavestų saugoti vežimų gauname dviejų dienų sausą maisto davinį - duonos, mėsos konservų, sausainių ir šiltos, juodos kavos. Kaip skanu! Žinome, kokios gėrybės sukrautos vežimuose... Persiaunu bato nutrintą koją, žaizdą apiplauanu šilta kava ir jaučiuosi geriau.

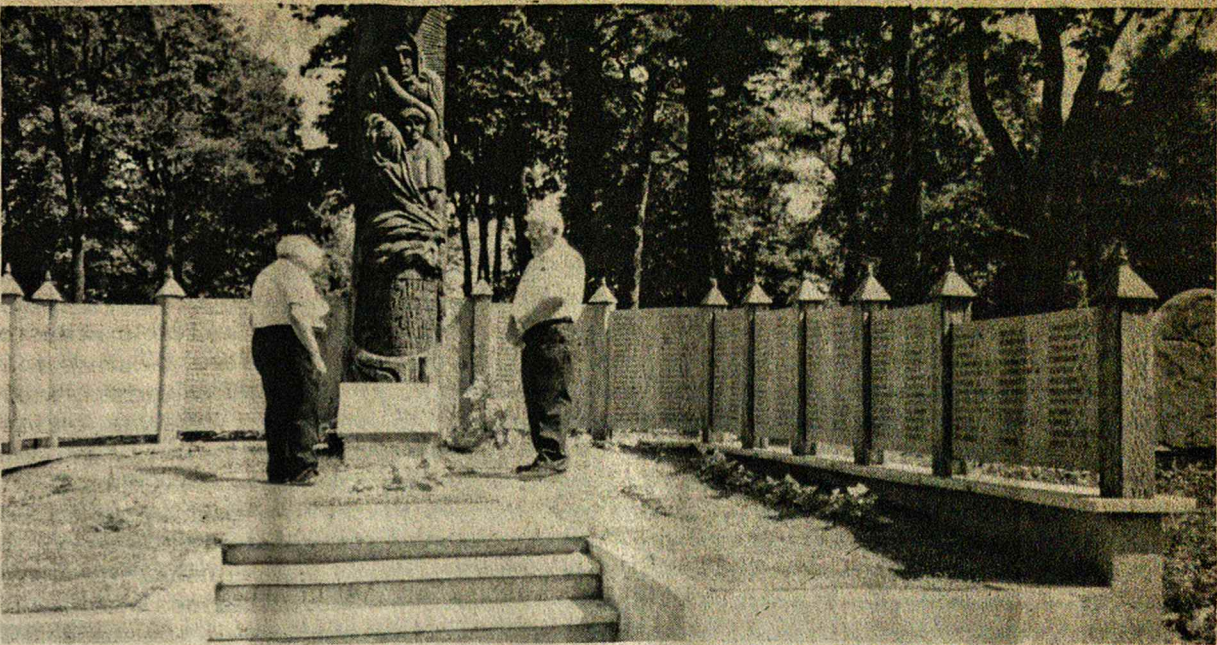
Temsta. Pro debesuotą dangaus šydą pasirodo mėnulis. Aplink apeistus belaisvių barakus vaiduokiškai skraido šikšnosparniai, upės pakrantėje senuose topoliuose ūkauja pelėda. Mieselio gatvėmis, drebindami grindinį, mauroja tankai. Iš tolumose atplaukia sprogimų garsai. Gatvėje tilto link, besitraukiančiųjų tirštėja, spūstis didėja. Jokių žinių apie frontų eigą. Nerami nuojauta apie artėjančius rusus verčia būti budriems. Iš vokiečių nugarstame, kad rusai nuo Mirow'o miestelio esą tik už 8-10-ties kilometrų. Galimas jų puolimas.

Sargyboje, prie mums pavestų saugoti vežimų keičiamės kas valandą po du. Nakties metu, saugodami mes nuo viršininko akių, apžiūrime vežimuose esančias dėžes. Jos visos pilnos įvairaus maisto produktų, vyno ir šampano. Planuojam kaip sumažinti jų tūrį. Kai kurios dėžės praimtos. Saugodamiesi vokiečių, kurie susibūrę šalia mūsų "kambario", vaišinas. Aptaštinam praimtas dėžes, - mėsos konservai, sausainiai randa vietą mūsų kišenėse ir kuprinėse. Gardžiuojamės ir šokoladu, kurio mes prie dienos išduoto davinio negavome.

Prie vežimų pririšti arkliai mūsų nebijo, nebijom ir mes jų. Jie leidžiasi glostomi, duodam jiems duonos, džiovėsių, kuriuos jie noriai kramto. Tegul ir jie pasidžiaugia, ir tikrai apie gėrybių pasisavinimą niekam neprasitar. Tik kažin kodėl jie labai neramūs, baimingai karpo ausimis, trypia kojomis, lyg jaučia kažką neįprasto. Dar vis jokių žinių apie frontų eigą, tik iš vokiečių prislėgtos nuotaikos jaučiame, kad nieko džiuginančio. Besikeičiant sargyboje kas valandą, yra galimybė kiekvienam pasirūpinti gėrybėmis vežime.

Miestelio gatvėmis daugėja vokiečių kareivių. Antroje upės pusėje apsisistojo lengvosios artilerijos dalinys ir užima pozicijas prie tilto vis didesnė spūstis. Išvyksta kieme esantieji civiliai. Minuojamas komendantūros pastatas.

Sukritę ant grindų, sotinames, aptariame susidariusią padėtį, nuojauta sako būti budriems. Rudis su kitais vokiečiais, apsisitojęs netoli mūsų sekančiame pastate, ateina pas mus ir įspėja, kad gerai eitume sargy-

bą. Albertą paskiria sargybos vyresniuojau. Mano laikrodikas rodo pirmą valandą nakties. Nors ir labai išvargęs, miegas neima, jaučiu nervingą įtampą, artėjantį pavojų. Nemiega ir kiti. Apie antrą valandą pasigirsta rusų tankų, "katiušių" artilerijos ir automatų ugnies trenksmas. Rusai puola Mirow'o miestelį. Užverda atkaklios kautynės.

Vokiečių artilerija, tankai ir už gatvių barikadų įsistipinę Wehrmacht'o kariai stabdo rusų puolimą. Iš lėktuvų išmestos šviečiančios raketos akinančiai apšviečia kautynių vietas. Vokiečių priešlėktuviniai prožektoriai raizgo nakties padangę, ieškodami priešo lėktuvų. Ir taip gal visą valandą. Atrodo, vokiečiai traukiasi pagrindine gatve tilto link.

Mūsų manymu, padėtis kritiška, jokių nurodymų iš Rudžio ar kitų neturime. Sutartinai paliekame sargybą prie vežimų ir, pasidalinę grupelėmis po tris, smunkame pro nesaugomus vartus į gatvę ir įsimašome tarp besitraukiančiųjų vokiečių kareivių tilto link. Tarp savęs palaikome ryšį žvilgsniais.

Žandarmerija kontroliuoja judėjimą ir ragina pasukėti. Pėsčiųjų tarpe rieda ir keli sunkvežimiai, pilni prisėdusių kareivių, kurie trukdo persikelti per tiltą. Mūsų nuostabai, prie sustojusių sunkvežimių pribėga Adomas ir Juozas, ir prašo, kad juos priimtų į sunkvežimį. Gavę sutikimą, paduoda kuprines ir patys bando įsitverti borto. Staiga sunkvežimis trukteli į priekį ir abu nukrenta ant grindinio. Atsisotję dar bando pasivyti sunkvežimį, bet iš paskos jų sekantis sunkvežimis, irgi padidinę greitį, priverčia juos pasukti į šoną. Adomas ir Juozas, praradę kuprines ir galimybę greitai persikelti per tiltą, grįžta žado netekę, prie savųjų.

Pilnai suprantame Adomo pergyventą kuprinės netekimą, kurioje buvo sudėta dar Jurgaičiuose ir kitur per papildomas progas gauti saldainiai, šokolado atsargos, lauktuvių dovanėlės grįžus į namus dukrytei ir išsilgusiai žmonai. Juozas pergyvena lengviau netektį savo sukombinuotų konservų, einant sargybą prie vežimo. Abu įvairiausiais keiksmazodžiais keikia vokiečius, ypač sunkvežimio vairuotoją, kuris juos paliko.

Prie tilto didelė spūstis, žandarmerija praleidžia tikrai po 5-6 sunkvežimius. Jiems pervažiavus tiltą, leidžia pėsčiuosius. Tiltas ruošiamas minavimui, jokių kitokių persikėlimo per upę priemonių nematyti. Laimingai ir mes patenkame ant tilto. Jis braška traška nuo jį slegiančio svorio. Apačioje jo juodojo gili upės vaga. Antroje upės pusėje, pakrantėje, tilto apsaugai, apsikasę budi keturi vokiečių tankai. (bus daugiau)

Tai dar nebuvo nutarimai ir direktyvos, išakai ir dekretai, slaptos ir visiškai slaptos instrukcijos grasinant mirties bausme už jų paskelbimą. Tai buvo pokalbiai jaukiose kavinėse ar vakarėliuose, kur aukščiausias heroizmas buvo fortepijonu paskambinti "Varšuvietę" arba deklaruoti bendras frazes, kaip pavyzdžiui, "Šalin patvaldystę!"

Bet "scenarijus" jau buvo aptarinėjamas. Nesutarimų atsirado nuo pat pradžių. Parvusas manė, kad geresnės šalies už Rusiją pirminiam planui įvykdyti neįmanoma net sugalvoti, o Leninas buvo kategoriskai prieš. Jis manė, kad Rusijoje nieko neįmanoma, o Parvusas, priešingai, buvo ištikinas, kad Rusijoje galima viskas, net tai, kas neįmanoma. Ir kai tūkstantmetis rusiškas azuolas sušvyravo, pakirstas žiaurių ir žeminančių Rusijos ir Japonijos karo pralaimėjimų, Parvusas iškart įvertino padėtį: liaudis, amžius auklėta imperiniais puikių pergalių ir lengvabūdiško karingumo šūkais, neatleis režimui tokio gėdingo karinio sutriuškinimo, prarijusio imperijos pasididžiavimą - jos didžiulį laivyną, kurio pusė pateko nelaisvėn ir kurį dabar puosė Japonijos vėliavos. Čia nereikėjo būti marksistu. Pakako atsiminti Gerceno žodžius: "Palaiminti pralaimėjimai karuose, o ne pergalės juose... Nes pačios stipriausios grandinės liaudžiai kalamos iš pergalės kardų".

Gavęs iš japonų pirmuosius du milijonus svarų sterlingų, Parvusas, negaisdamas laiko, tapo dvasiniu 1905 metų revoliucijos vadu ir vadovu. (Iš Japonijos pinigų ir Leninui šis tas kliuvo: RSDDP 3-ajam suvažiavimui organizuoti ir laikraščiu "Vperiod") Bet Leninas, netikėdamas Rusija, užsienyje sekė Parvuso veiksmus, jį garsiai plūdamas ir širdyje žavėdamasis. Parvuso metodika buvo aiški revoliucija salyje - tai revoliucija sostinėje. Pakraščiai detonuoja. Jis sukūrė "tarybas", pasiėmęs Peterburgo tarybos pirmininko postą. Ko vertas vien jo finansų manifestas! O šūkliai, kurstantys antikarines ir pralaimėtojiškas nuotaikas! O "Oriolo" avarija neleidusi išplaukti 2-ajai Ramiojo vandenyno eskadrui! O 1905 m. sausio 9 d. eitynių organizavimas, kai Parvuso smogikai iš Aleksandro parko medžių pradėjo šaudyti į kareivius, apsupusius Žiemos rūmus, ir atvedė į garsųjį Kruvinąjį sekmadienį!

- Bankų antpuoliai! Kronštatas, Sevastopolis, Sveaborgas "Potiomkins" ir "Očiakovas!" Viskas buvo padaryta nuostabiai, išskyrus viena - iškart nepradėjo masinio teroro ir galiausiai pralaimėjo. Leninas, nors pats niekur nedalyvavo, atidžiai sekė, žymėdamasis klaidas. Ir dar kartą įsitikino: Rusijoje galima organizuoti maištą, pogromus ir streikus, bet sukurti tai, ką jis sumanęs - niekada. Ne ta šalis. Reikia pradėti nuo Vakarų Europos.

Suimtas ir patekęs katargon Parvusas pabėgo iš Sibiro etapo ir apsirėiskė... Turkijoje, tapęs jaunaturtų vyriausybės ekonomikos ir finansų patarėju. Šioje srityje uždirbęs vieną milijoną, nutraukęs ryšius su pasauliniu tarptautinių bankų ir kartelių klubu, Parvusas nė minutę neužmiršo savo svarbiausio plano - sužlugdyti Rusiją. /b.d./

PARTIJOS AUKSAS

Igor Bunič / t e s i n y s /

bado ir skurdo neviltingi istumti žmonės ryždavosi šturmuoti sandėlius. Juos negailestingai šaudydavo iš kulkosvaidžių, o paskui kiekvieno susaudymą įformindavo kaip revoliucinio tribunolo nuosprendį. Tiesa, sandėliai nebuvo bekrasčiai. Kartais sugedusius produktus tekdavo naktimis, griežtai saugant, vežti į sąvartyną ir ten užpilti kalkėmis, kad, neduok Dieve, kas nors jais nepasinaudotų. Pakeliui, žinoma, ši tą pavogdavo ir parduodavo juodojoje rinkoje. Nuo supuvusių produktų kildavo epidemijos, dėl kurių, suprantama, kaltindavo spekuliantus.

Beje, sandėlius tikėtasi greitai ištuštinti. Tam Krasinas ir buvo pasiųstas į Vokietiją.

Iš visų, siunčiamų į Berlyną, labiausiai išsiskyrė ketvirtasis "nuolatinės atstovybės" darbuotojas Viaceslavas Menžinskis. Lenino asmeninių nurodymų jis turėjo užimti RTFSR generalinio konsulo vietą Vokietijos sostinėje. Viaceslavas Menžinskis - kraupiausia figūra bolševikų viršūnėlėje. Pirmasis "geležinio Felikso" pavadojuoju, vienas iš kraugerisčiausių vampyrų VČK kolegijoje, jis užėmė finansų liaudies komisaro postą ir buvo vienas iš vyriausiųjų "liaudies banko" komisarų. Įdomus pareigų derinys, tiesa? Viena ranka plėšiam ir žudom, kita - pajamuojam ir slepiam. Matyt, svarbios buvo priežastys, privertusios Menžinskį mesti Rusijoje visus sunkius bei pelningus darbus ir vykti į Berlyną.

(1916 m. liepos mėnesį Menžinskis Paryžiaus emigrantų laikraštyje "Mūsų aidas" išspausdino labai idomų straipsnį apie Lenina, kuriame rašė: "Leninas - tai politinis jėkaitas, kuris daug metų lipdo iš marksizmo viską, ko jam reikia šiuo momentu. Dabar jis jau visiškai susipainiojo savo teorijose... Leninas - tai Rusijos absoliutizmo pavainikis, laikantis save vieninteliu pretendentu į Rusijos sostą, kai šis bus laisvas... Jei jis kada nors gaus valdžią, pridarys kvailysčių ne mažiau nei Pavlas I... Leniniečiai - tai net ne frakcija, o kažkokia partinių arkliavagių, mėginančių rimbų pliaukšėjimu užgožti proletariato balsą sekta arba klanas". Keista kompanija susirinko Kremliuje!)

Berlyno Silezijos geležinkelio stotyje delegaciją kartu su kažkokiais smulkiais klerkais iš Vokietijos užsienio reikalų ministerijos pasitiko pats didysis Parvusas.

Šio žmogaus reikšmė Rusijos likimui tokia didelė, o apie ją žinoma tiek mažai, kad net apmaudu, nes būtent Parvusas buvo Lenino mokytojas ir auklėtojas, pirmasis geneliai išvelgęs Iljčiaus beprotišką grovimo energiją, kuri turėjo įgyvendinti Parvuso globalinius fantastiško praturtėjimo planus. Nes, reikia atvirai pripažinti, juodo darbo Parvusas nemėgo, nors ir teko jį dirbti 1905 metais.

Manoma, kad tikroji Parvuso pavardė - Helfandas, nors paskutiniai duomenys verčia tuo abejoti. Susidūrus

MONTREALIEČIŲ KELIONĖ PO IZRAELĮ IR JORDANO KARALYSTĘ

L. Stankevičius

Vieną saulėtą dieną, aš su žmona Valerija išsirengėme į tolimą kelionę. Pasiėmėme minimumą reikalingų daiktų aš – mažą kuprinę, o žmona – naitoninį krepšį ir rankinuką. Pirmiausiai skridome į Torontą, o iš ten lėktuvu tiesiai į Izraelio sostinę – Tel-Avivą, kurį pasiekėme sekančią dieną 4 val. po pietų, po dvylikos valandų skridimo. Lėktuvui nusileidus, patikrinus pasus aerouosto kontroleje, tuojau išėjome laukan, pasižiūrėti, kur gausime autobusą, važiuojantį į Jeruzalę. Pasirodo, kitoje pusėje gatvės ir buvo autobuso stotis. Nusipirkome bilietus, o prieš įlipant į autobusą, pirmiausia apsirūpinome dideliu buteliu mineralinio vandens, be kurio čia niekas nevaikšto, kadangi yra labai karšta ir nuo to karščio išdžiūsta burna ir gerklė. Vietiniai žmonės turi net specialius buteliams nešti krepšius, kuriuos nešioja pasikabinę ant pečių.

Izraelyje yra labai geras susisiekimasis autobusais ir nebrangiai kainuoja. Važiuojant autobusu, pakelyje matosi aukšti akmeniniai kalnai be jokios augmenijos. Pavažiavus toliau – jau atsirado žalumynai ir medžiai, kai kur jie išdžiūvę ir parudavę.

Virš keturiasdešimt minučių kelionės, 5:30 val. įvažiavome į Jeruzalę. Čia autobusų stotyje dar turėjome imti kitą autobusą, kuris mus vežė į senamiestį, krikščionims labai svarbią istorinę religijos vietą. Šis senamiestis yra padalintas į žydų, arabų ir armėnų kvartalus.

Autobusas sustojo ant kalno, iš kur matėsi apačioje, kaip žydai, daugiausia rabinai, stovi prie garsiosios Verksmų sienos ir, linguodami galvas, meldžiasi. Taipogi nuo čia matosi visa sena Jeruzalė su senais, baltais pastatais ant kalnų. Nepaprastai įdomūs vaizdai, kurie tave perkelia į praeitį.

Pasigrožėję aplinka, paklausėme vieno praeivio, kurioje miesto pusėje randasi viešbučiai, ir patraukėme į tą pusę, eidami per įvairias siauras gatveles, kurios vis kilo aukštin ir aukštin.

Taip pasivaikščiodami ir viską stebėdami iki 9 val. vakaro, suradome viešbutį armėnų kvartale ir jame apsiostojome.

Kiek turėjome kontaktų su žmonėmis, pastebėjome, kad izraelitai yra labai malonūs, draugiški ir paslaugūs. Dauguma jų kalba angliškai, o tikrumoje galima susikalbėti viso pasaulio kalbomis, nes čia suvažioavo žydai iš viso pasaulio kampų. Ypač daug jų matosi atvažiavusių iš Rusijos.

Šestą valandą ryto jau pradėjo giedoti gaidžiai, kiek vėliau čiulbėjo paukščiai ir iš kažkur toli skambėjo bažnyčios varpai. Po kiek laiko padaugėjo automobilių užimas, žmonių balsai ir taip prasidėjo tipiška Jeruzalės diena. Po pusryčių ėjome į "Šventojo Kapo" bažnyčią, kuri buvo netoli mūsų viešbučio. Reikėjo tik pereiti per siaurą gatvę, asfaltuotą ir einančią žemyn. Iš abiejų jos pusių pristatytą krautuvėlių viena prie kitos, kurios pardavinėjo įvairius suvenyrus. Pagaliau, iš tolo matėsi didelė sena bažnyčia, į kurią ėjo žmonės.

Įėjęs į ją pirmiausiai pamatai prieš akis gulinčią virš šešių pėdų marmurinę lentą, ant jos buvo padėtas Kristaus kūnas, nuimtas nuo kryžiaus ir įtvyniotas į drobę. Kiekvienas praeinantis paliečia arba pabučiuoja šį marmurą ir sukalba maldele. Mačiau, kaip vienas jaunas vyras

kas buvo taip sujaudintas, kad verkė kaip mažas vaikas, trūkčiodamas pečiais.

Kiek paėjus toliau, po kaire, yra ola, kurios viduje buvo padėtas Kristaus kūnas, irgi ant tokios pat spalvos plokščio marmuro. Prie tos olos įėjimo stovėjo iš abiejų pusių turistų grupės iš įvairių valstybių, laukdamos, kada galės iėti į vidų. Priešais įėjimą stovėjo tvarkdarys. Aš prisitartinau šalia jo ir laukiau. Tuomet įėjo katalikų kunigas su smilkalais, po jo – ortodoksų kunigas irgi su smilkalais, ir kaip tik tas paskutinis išėjo, tvarkdarys kreipėsi į graikų grupę ir pranešė, kad dabar jau jie gali iėti vidun. Aš nieko nelaukęs, sprukau į vidų. Priėjau prie marmuro lentos, ją palytėjau ranka, pasimeldžiau ir išėjau.

Girdėjau kaip viena moteris pasakojo rusiškai vienam jaunuoliui, kad palipus laiptais, dešinėje bažnyčios pusėje yra altorius, prie kurio randasi nuostabus sv. Mergelės Marijos biustas, uždarytas dėžėje po stiklu ir jos akys asaroja.

Nuėjome ir mes pamatyti šio stebuklo. Atsistoje prie šios biustą, žiūrėjome iš priekio ir iš šonų, ir pagaliau tikrai pamatėme, kaip jos akys buvo pilnos asarų.

Ši bažnyčia labai didelė. Įvairiuose jos kampuose yra altoriai, o leidžiantis laiptais žemyn, lyg į rūšį, matosi irgi didelis altorius, prie kurio kunigas jau ruošėsi aukoti Šv. Mišias.

Išėję iš bažnyčios, sėdome į autobusą ir važiuavome į Betliejaus miestą.

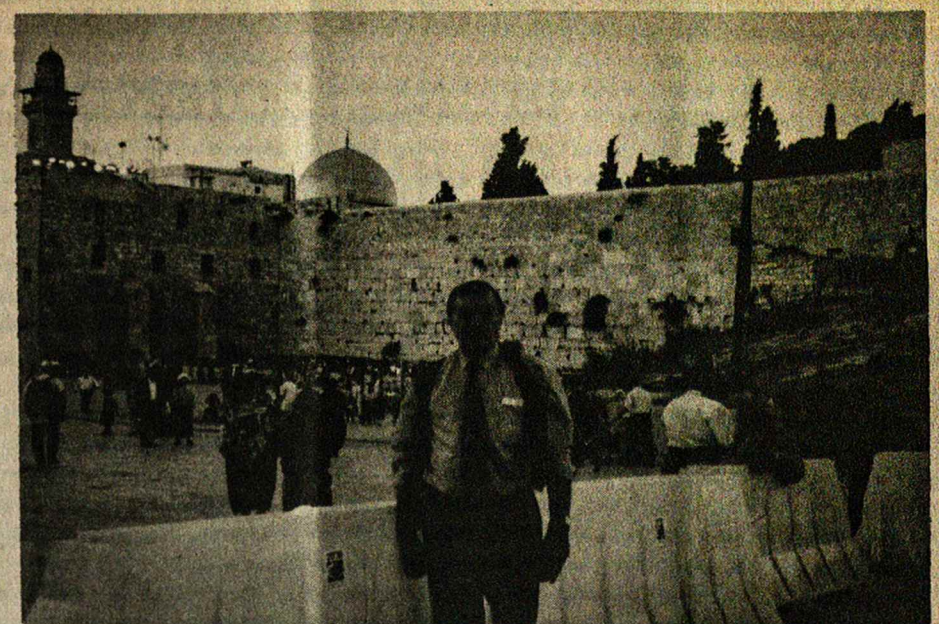
Izraelyje gatvėse ir beveik kiekviename autobuse matosi jauni Izraelio kareivėliai: vaikinai ir merginos, su ant pečių pakabintais automatiniais šautuvais, vamzdžiu žemyn. Jie daugiausia važiuoja į įvairius postus, pasienio sargybas, o kiti lieka miestuose ir vaikšto gatvėse.

Atvažiavus į Betliejaus miestą, turėjome dar lipti į kalną, kur stovi Jėzaus Gimimo bazilika. Joje yra trys dideli altoriai: katalikų, ortodoksų ir armėnų. Prie katalikų altoriaus sv. Mišias laikė kunigas arabų kalba. Kadangi arabiška aš tik penkiolika žodžių temoku, tai čia stovėdamas galvojau sau, kaip būdavo gerai senais laikais, kai katalikų bažnyčiose vyravo lotynų kalba. Tada galėjai nuvažiuoti į bet kurį pasaulio kraštą ir bažnyčioje jaustis kaip namie. Tada galėjome pasigirti, kad štai mūsų katalikų bažnyčia yra universali, o dabar... Žinoma kai kas sakys, kad vistiek tu nesupranti lotyniškai, tai kas iš to? Taip, bet tada galėjai paimti į rankas kokią tik nori lietuvišką maldaknygę ir prie lotyniško teksto būdavo jo vertimas į lietuvių kalbą...

Čia išklaušė sv. Mišių, ėjome laiptais žemyn, bažnyčios vidun, į tą vietą, kur Kristus gimė praktinėje. Kol apžiūrėjome visą bažnyčią, jau atėjo ir pietų laikas. Tai netoliese užėjome į mažą restoranėlį, kurio savininkas buvo palestinietis, labai simpatiškas žmogus, gerai kalbantis angliškai. Leidomės su juo į kalbas.

Kadangi Montrealyje per televizorių vis rodo kaip žydai mušasi su palestiniečiais West Bank teritorijoje, mano žmona idomumo dėlei jo paklausė, ar mums nebūtų pavojaus važiuoti į tą teritoriją. Tai jisai atsakė: "Jūs jau esate čia toje teritorijoje". Be to, jis pradėjo pasakoti, kad daug palestiniečių yra žydų areštuoti ir sėdi kalėjimuose. Taipogi sakė, kad jie neturi teisės važiuoti į Jeruzalę be tam tikro leidimo, kurį yra labai sunku gauti. Ir dar priviariai pridėjo: "Jūs pamatysite, kai iš čia išvažiuosite, kaip palestiniečiai yra tikrinami autobuse". Ir tikrai, kai tik išvažiuavome iš Betliejaus miesto, netrukus prie kelio, iš kairės pusės, matėsi postas – būdelė, su joje sėdinčiais kareiviais. Pro langelį iškišti automatiniai šautuvai nukreipti į autobusą. Autobusas sustojo. Atsidarė priekinės durys ir pro jas išoko kareivis, atstotęs į keleivius automatinį šautuvą. Mes sėdėjome pirmame suole už soferio. Tas kareivis pažiūrėjo į mus, ir neklausęs jokių dokumentų, nuėjo toliau ir tikrino visų ten sėdinčių arabų leidimus. Kai jis priartėjo prie autobuso galo, tuomet per priekines duris įlipo dar vienas kareivis, atkišęs automatą. Kai visi jau buvo patikrinti, abudu kareiviai išsoko per užpakalines duris. Tik tada autobusas pradėjo važiuoti.

Sugrįžę į Jeruzalę dar ėjome pasivaikščioti po istorines vietas, nuvažiuavome į Alyvų darželį, kuris buvo ant kalno ir ten užėjome į Prisikėlimo koplytėlę. Šioje koply-

Liudas Stankevičius prie senosios, žinomos Jeruzalės Verksmų sienos, kur meldžiasi žydai

tėlėje yra plokščias akmuo, nuo kurio Kristus žengė į Dangu. Palietę šį akmenį, uždegę šalia jo žvakelę, grįžome į viešbutį, nes jau baigėsi diena.

Sekantį rytą autobusą išvažiuavome prie Mirties jūros į Qalya vietovę. Iš tos jūros dugno yra daromi įvairūs, labai geri kremai veidui; jie ten kainuoja trečdaliu pigiau, negu mūsų kontinente.

Iš čia norėjome važiuoti į Jordaną. Mums sakė, kad yra trys sienos perėjimo punktai ir, neturint vizos, reikia eiti tik per siaurės rubežius, kur ten vietoje išduoda vizas. Todėl nuo čia važiuavome į Beit Shean miestą, prie kurio yra tas perėjimo punktas į Jordaną.

Po pusantros valandos važiuavimo autobusu, atsiradome tame mieste. Čia autobuso stotyje, priėjus prie langelio, užklausiau angliškai, kur yra tas autobusas, kuris veža prie Jordano sienos. Tai toks pagyvenęs žydas pradėjo man aiškinti hebraiškai, o kadangi aš tos kalbos nesuprantu nei žodžio, išskyrus "šalom" (labas), jį užklausiau "pol-ski? Ruski?" Jis tada pradėjo kalbėti rusiškai, tai net smagiai pasidarė. Visą gerai išaiškinęs, palinkėjo geros kelionės ir mes jau už keletos minučių sėdėjome autobuse. Kartu su mumis dar važiuavo jauna prancūzų porėlė ir viena amerikietė iš Kalifornijos. Daugiau keleivių neat-sirado, tai autobusas pradėjo judėti pirmyn. Neilgai važia-vus, atsiradome prie rubežiaus, kur mūsų pusėje plevė-savo Izraelio vėliavos, o už jų – Jordano vėliavos. Perė-jom pasų kontrolę, kur mums uždėjo Izraelio antspaudą, o tie bendrakeleiviai prancūzai prašė, kad jų pasų neant-spauduotų, kadangi iš Jordano jie žada važiuoti į Siriją. Jeigu pasė yra Izraelio antspaudas, tai Sirija neišleidžia į savo kraštą.

Vėliau nuėjome į šalia stovinčią Jordano pasų kont-rolę. Gavome jų vizą, ir čia pat išsikeitė dolerius į dina-rus, klausėme, ar čia yra autobusas, kuris galėtų nuvežti mus į Jordano sostinę Ammaną. Pasirodo, kad praėjus apie simtą metrų, reikia paimti taksį, kuris nuvežs mus iki artimiausio miestelio ir iš ten autobusas nuveža į sostinę. Perėję sieną, žygiavome vis užgerdami vandens, iki aikštelės, kur stovi taksiai. Tik priartėjus prie tos vie-tos, prie mūsų prieina pagyvenęs taksistas ir mus užkal-bina vokiškai, pasisiūlydamas mus nuvežti į sostinę, iki pat viešbučio durų, per mažiau negu dvi valandas. Tad mes ir nutarėme su juo važiuoti. Automobilis senas, kaip ir jo savininkas. Iš vidaus "dash" apklijuotas su "scotch-tape". Kai kuriose duryse iš vidaus trūksta rankenų, prie soferio kojų išlenda sujungtos kažkokios vielos. Na, tik-rai pasakius, "laužas", bet visgi važiuoja ir visi keturi ra-tai sukasi. Išėdome. Aš prie soferio, o žmona su bagažu užpakalinėje sėdynėje. Pajudėjome pirmyn. Visi masinos langai buvo atidaryti, o gal ir stiklų nebuvo, tai nebuvo taip karšta.

Bevažiuojant visą kelią šnekėjome vokiškai. Pasirodo, jisai yra gyvenęs ir dirbęs Vokietijoje, kur vedė vokiетę ir užaugino tryliką vaikų, kurie dabar jau yra suaugę.

Važiuojant iš abiejų pusių kelio matėsi aukšti uolėti kalnai, toliau atsirado ir augmenijos. Kuo arčiau važiauo-me prie sostinės, tuo aukštesni darėsi kalnai ir vis kilo-me į viršų, o kelias darėsi vingiuotas. Apačioje matėsi

/ nukelta į 7 psl...../

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
6.13% už 90-179 dienų term. indėlius	
6.13% už 180-364 dienų term. indėlius	
6.13% už 1 m. term. indėlius	
6.25% už 2 m. term. indėlius	
6.25% už 3 m. term. indėlius	
6.25% už 4 m. term. indėlius	
6.50% už 5 m. term. indėlius	
6.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
4.00% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
5.00% kasd. pal. čekių sąsk. virš 50.000	
5.00% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
4.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	
I M A:	
už asmenines paskolas nuo	8.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.50%
2 metų	7.50%
3 metų	7.75%
4 metų	7.75%
5 metų	8.25%
(fixed rate)	
su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	7.50%
(variable rate)	
A s m e n i n e s paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 101 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir keliuonė čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama keliuonų drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiuntiamo pinigų (Wire Transfer) į LIETUVĄ ir į kitus kraštus.

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradi-niais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	6.13%
180-364 d. term. ind.	6.13%
1 metų term. indėlius	6.13%
2 metų term. indėlius	6.25%
3 metų term. indėlius	6.25%
4 metų term. indėlius	6.25%
5 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk.	6.00%
1 metų GIC-met. palūk.	6.25%
2 metų GIC-met. palūk.	6.50%
3 metų GIC-met. palūk.	6.50%
4 metų GIC-met. palūk.	6.50%
5 metų GIC-met. palūk.	6.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	4.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.75%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.25% Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	8.50%
Sutarties paskolas nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	8.00%
2 metų	8.00%
3 metų	8.25%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	7.50%

Draudžiame asmenines ir su-tarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santau-pas laikomas šėru, če-kių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliuonų čekius (traveler's cheques). Nelaimė mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mortgičių – mokesčių – turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonas (416) 762-4232

Lilija Pacevičienė – telefonas (416) 762-4232

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 2 Jane St., Suite 204 (corner of Jane & Bloor St.) Toronto, Ont. M6S 4W3

Tel: (416) 762-4232, Fax: (416) 762-5588

kviečiame visus atvykti į

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS

SUVAŽIAVIMĄ

ir

HALLOWEEN ŠOKIUS

HAMILTONO Jaunimo Centre - 48 Dundurn St. N.
1995 m. spalio mėn. 28 d.

suvažiavimas prasideda 2.00 v.p.p. - šokiai 8.00 v.v.
vyks diskusijos, valdybos rinkimai, ateities svarstymai IR vaišės visiems.

/.....atkelta iš 6 psl./

IZRAELI IR JORDANO....

bedugnė. Na, bet mašina visgi traukė pirmyn į kalną, net užpakačiniame rate pasigirdo kažkoks švilpesys. Važiujant aš jam ir sakau: "Langsam, aber sicher!" ir jis nustojo skubėjęs. Pakelyje dar sustojome. Šoferis dopylė radiatorių vandens, pats pakišo savo galvą po kranu, sėdo į mašiną, ir vėl pasileidome pirmyn.

Visgi pasiekėme Ammaną ir apsistojome viešbutyje. Čia, Jordane, visi žmonės rengiasi kaip ir pas mus. Ne taip kaip Saudi Arabijoje, kur vyrai nešioja skaras ant galvos ir yra apsirengę baltomis sutanomis, o moterys apsirengusios juodai ir užsimaskavusios galvą ir veidą, tik akys matosi. Teko matyti čia tris tokias turistės, juodai apsirengusias ir pagaltojas, kaip vyras gali atpažinti savo žmoną? Ir pagaliau nutariau, kad tikriausiai iš jos batų...

Čia visi žmonės kalba laisvai angliškai ir yra nepaprastai malonūs bei draugiški. Užėjome į vieną krautuvę, kur parduoda įvairius pyragėlius ir duoną. Nusipirkome keturis pyragėlius. Kai su pardavėju išsikalbėjome, jis paėmė dėžę ir mums įdėjo įvairių skirtingų pyragėlių, o paskaitė tikrai už keturis.

Kartą pietus valgėme kniečių restoranėlyje, kuriame nematėme nė vieno kiniečio. Kai pavalgėme, tai padavėjas pasiūlė kavos ar arbatos. Kai mes atsisakėme, tai jis mums pranešė, kad nereikės mokėti, "it's on the house". Nenorėdami jo ižeisti, paprašėme kavos.

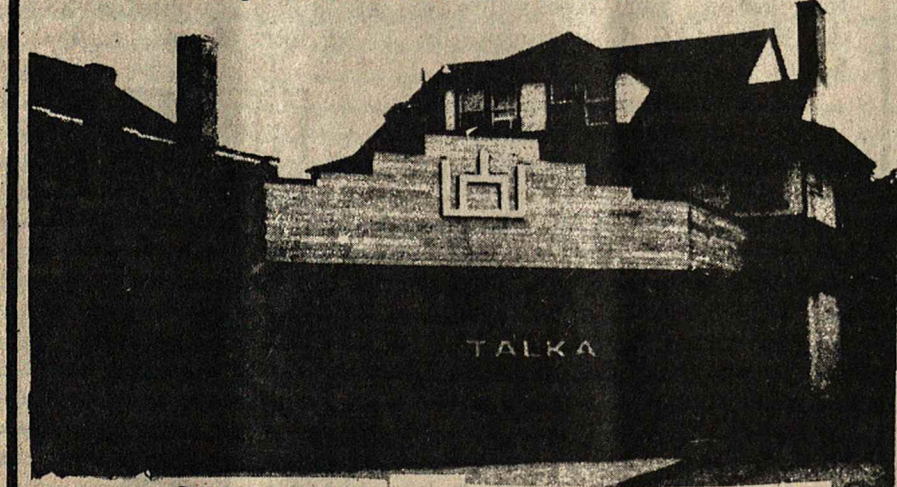
Dauguma jordaniečių yra islamų tikėjimo, bet yra ir nemažai krikščionių. Tie, kurie yra krikščionys, labai tuo didžiujasi. Kai tik pamatė ant mano kaklo kabantį kryželį, tuoj pasisakė, kad ir jis krikščionis. Kartą užėjau į mažą krautuvėlę nusipirkti butelį mineralinio vandens. Pardavėjas parduodė smulkų pinigų ir prie jų dar trūko keletą monetų, tai norėjau jam paduoti stambius pinigus, bet jis sako, "nereikia, tegul būna tiek, juk aš esu irgi krikščionis-ortodoksas".

Amman'o miestas yra gražus, su baltais namais, išdėstytais ant kalnų ir turi keletą labai gražių mečečių, iš kurių anksti rytą, kai dar tamsu, per visą miestą skamba iš bokšto maldos. Balsas skamba, lyg tai būtų kokios aimanos. Išsikalbėjus su jordaniečiais, sužinojau, kad jie meldžiasi penkis kartus į dieną.

Idomiai praleidę šiame vaišingame krašte penkis dienas, sekancią dieną, septintą valandą ryto, autobusu išvažiavome prie Izraelio sienos. Ši kartą nereikėjo važiuoti atgal į šiaurę, iš kur buvome atvažiavę, kadangi jau turėjome vizą ir galėjome iš čia daug arčiau pereiti sieną, -

VIENINTĖS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"TALKA". LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki... 4.75%	PASKŪLAS
santapas 3.50%	Asmenines nuo 13.00%
kasd. pal. taupymo sąsk. 3.00%	nekiln. turto 1 m. 8.00%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 5.75%	Nemokamas čekių ir sąskaitų
180 dienų indėlius 5.75%	apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term. indėlius 6.25%	Nemokama narių gyvybės
2 m. term. indėlius 6.50%	drauda pagal santapų
3 m. term. indėlius 6.75%	dydį iki \$2.000 ir
4 m. term. indėlius 7.00%	asmeninių paskolų
5 m. term. indėlius 7.25%	drauda iki \$25.000.
RRSP ir RRIF	
(Variable) 3.50%	
1 m. ind. 6.25%	
2 m. ind. 6.50%	
3 m. ind. 6.75%	
4 m. ind. 7.00%	
5 m. ind. 7.25%	

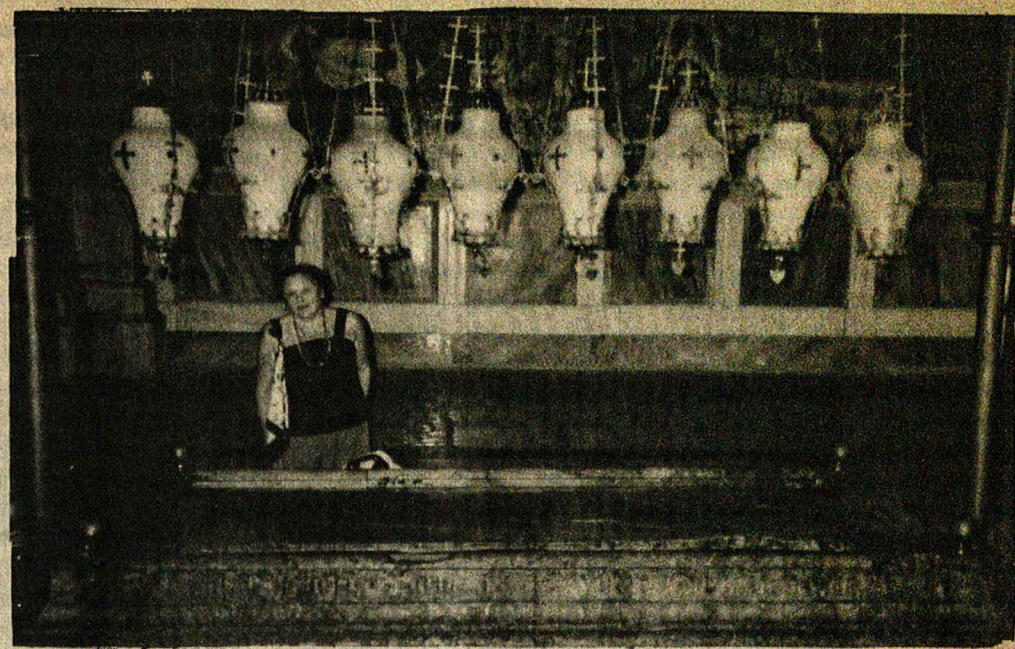
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Dešinėje-

V. Stankevičienė
Šventojo Kapo bažnyčioje, Jeruzalėje, prie marmurinės lentos, ant kurios buvo padėtas Kristaus kūnas.

Nuotr:
L.Stankevičiaus

per mažą tiltelį, kuris jungia du kraštus.

Kai autobusus priartėjo netoli rubežiaus, pasirodė didelė automobilių ir autobusų virtinė. Kai tik mūsų autobusas atsistojo paskutinis į eilę, pribėgo toks vyrukas ir siūlė už du dolerius mus privežti prie sienos. Nors dar nebuvo dešimta valanda, bet žinodami, kad Izraelis uždarė sieną pirmą valandą, nenorėdami pasivėluoti, sėdome į jo mašiną, kurioje jau sėdėjo dar viena moteris, ir jis, lenkdamas automobilių eilę, skubėjo pirmyn. Bet ten, kur kelias sukosi į kairę, jį sustabdė policininkas ir neleido važiuoti. Tuomet jis vikriai apsisuko ir grįžo tuo pačiu keliu į eilės galą ir nuo ten išuko į kitą, paraleliai einantį kelią, ir taip važiavome, kol vėl prasidėjo mašinų eilė. Tuomet jis pasuko į kairę per sausų, grumzlėtus laukus ir lėkė per visokias duobes. Paskui pasuko į dešinę, ten buvo spygliuota viela. Jis važiavo pagal tą vielą vis pirmyn, kol vienoje vietoje pamatė nutrauktas vielas. Jis ten pasuko ir bematant mus atvežė prie Jordano kontrolės punkto. Čia parodė pasus, ilpome į šalia stovintį vėsinamą autobusą, kuris turėjo mus vežti į Izraelio pusę. Ilpė į jį jau po dešimtos valandos, laukėme iki vienuoliktos valandos, kol prisipildė keleiviai ir tik tada pradėjo važiuoti. Neilgai pavažiavus, sustojome netoli tiltelio į autobusų eilę, kurių buvo net devyni prieš mus. Čia labai ilgai reikėjo laukti. Gerai, kad autobuso motoras visą laiką ėjo kad galėtų veikti vėsinimo sistema. Nusibodo sėdėti, tad išėjau laukan pasivaikščioti ir nuėjau iki tiltelio.

Tiktai 12:50 val. mes pervažiavome sieną į Izraelį. Čia, parodė pasus, išvažiavome į Jeruzalę, kur atsiradome ketvirtą valandą po pietų. Autobusų stotyje persėdome į kitą autobusą, vežantį į Tel-Avivą ir už valandos jau buvome vietoje. Čia autobuso stotis labai graži. Per keturis aukštus yra pilna krautuvių, restoranų, kelionių agentūrų ir kt. Užėjome į vieną kelionių agentūrą, kur mums surado viešbutį prie jūros. Teko daug skambinti agentei, nes visi viešbučiai buvo užimti. Sakė, kad dar nebuvo tiek daug turistų Izraelyje kaip šiais metais.

Vėl sėdome į mums nurodytą autobusą, kuris mus privežė prie pat viešbučio. Pasidėję daiktus, dar ėjome pasivaikščioti po gatves ir užtikome trumpą Vilniaus gatvelę.

Sekancią dieną anksti rytą išėjome visai dienai į papiūmą. Jūros vanduo buvo labai šiltas ir bangos malonios. Grįžę vakare į viešbutį, žiūrėjome per televizorių žinias. Rodė, kaip Jeruzalėje šiandien ryte buvo susprogdintas autobusas, kaip tik toje vietoje, per kurią mes vakar važiavome...

Izraelyje yra teroristų grupė, pasivadinsi "Hamas", kuri kovoja prieš žydus, ir net prieš palestiniečius. Jie rizikuoja savo gyvebe patys susisprogdindami. Čia vienas toks fanatikas, o gal ir du, susisprogdino patys, įeidami į autobusą, ant savęs prisirišę sprogmenis. Per sprogimą net autobuso stogas išlėkė į padangę. Ir tuo pačiu, paskui važiuojantis autobusus irgi buvo smarkiai sužalotas. Liko daug užmuštų ir sužeistų. Skačiau spaudoje, kad Amerikos valdžia liepė savo piliečiams nevažiuoti autobusais Izraelyje, bet naudotis taksiais.

Sekancią dieną vakare išskridome atgal į Montrealį, pilni idomių išpučių.

PRISIMINTA M.K. ČIURLIONIO 120 METŲ GIMIMO SUKATIS

Algimanto Kezio "Galerijos" patalpose Stickey miestelyje prie Čikagos buvo prisiminta žymiojo lietuvių dailininko ir muziko Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 120 metų gimimo sukaktis (jis gimė 1875 m. Varėnoje, mirė 1911 m., palaidotas Vilniaus Rasų kapinėse).

Čia susirinko apie 70 tautiečių, kurie išklausė MK Čiurlionio sesers Vale-

rijos Čiurlionytės-Karūžienės atsiminimus apie savo žymųjį brolių iš garsinės juostos. Jos mintys apie Čiurlionį buvo įrašytos Čikagoje 1971 m. gruodžio mėnesį, kuomet ji turėjo laimėti čia viešėti pas savo sūnų Joną. Tuomet ji apilankė ir Čikagoje veikiančią Čiurlionio vardo galeriją, o 1971 m. lapkričio 13 d. dalyvavo iš Paryžiaus atvykusio dail. V. Kasiulio parodos atidaryme ir tautiečius sveikino kaip Čiurlionio galerijos direktorė.

Jos išpučių apie savo brolių čikagiečiai šį kartą klausėsi iš garsajuostės

apie pusvalandį. (Į garsinę juostą buvo įrašyta dar bent valanda jos prisiminimų). Minėjime dalyvavęs jos sūnus Jonas Karuža, dar šiek tiek papildė žinias apie Čiurlionių giminę, kuri yra gana plati ir vien tik Amerikoje yra jų apie dešimtukas. Kaip žinome, Čikagoje jau ilgesnį laiką gyvena ir reiskiasi žinomas pianistas Rokas Zubovas, kuris yra Čiurlionio vienturtės dukros - Danutės Sofijos Zubovienės vaikaitis.

Ši minėjimą dainomis praturtino solistas iš Vilniaus, Danielius Sadauskas. Jis vaizdžiai perdavė A. Baranausko "Anykščių šilėlį" sakdamas, kad miško tema Čiurlionio kūryboje buvo artima A. Baranausko kūriniui. Solisto jautrus kūrinių atlikimas atliepė čiurlionišką nuotaiką.

Apie M.K. Čiurlionį pradžioje pakalbėjo ir pats Galerijos šeimininkas Algimantas Kezy, kuris pažymėjo, kad įvairuose leidiniuose skirtingai minima kūrėjo gimimo data. Todėl jis sakė, kad šiam minėjimui pasirinktas laikas yra maždaug tų datų viduryje.

Kaip paprastai, susirinkusieji, kurių daugumą sudarė neseniai iš Lietuvos atvykusieji tautiečiai, šeimininko buvo pavaišinti. Vėliau jie dar ilgokai snekučiavosi ir linksminosi prie muzikos garsų. Filmuojant A. Reneckis pranešė apie Amerikos lietuvių televizijos programos steigėjų ruošiamą pokylių Jaunimo Centre rugsėjo 30 d. Taip pat jis pažymėjo, kad lietuvių televizijos programa Čikagoje bus pradėta rodyti per kabelinę stotį, o vėliau bus prieita prie jos demonstravimo 23-ciam kanale. E. Šulaitis

ČIKAGOS POLICIJA TRIUŠKINA LIETUVIŲ LENKŲ MAFIJĄ

Chicago, Vilnius (AP, BN S). Čikagos policija suėmė šešis lietuvius ir lenkus, kurie vogė prabangius automobilius ir vežė juos į Europą. Tarp suimtųjų - Lietuvos teisėsaugai nebūgari pažįstamas Rimantas Zalagaitis, panašiu verslu vertėsis ir tėvynėje.

28 metų kaunietis R. Zalagaitis Lietuvoje tris kartus teistas už vagystes. Po paskutinio nuosprendžio

1988 m. dėl rietenų su kitomis Kauno gaujomis jam su talkininkais teko išvykti iš Lietuvos. Kurį laiką R. Zalagaitis gauja veikė Maskvoje ir Lenkijoje, kur ji prieš porą metų su laikė tos šalies teisėsaugininkai ir deportavo Lietuvon. Tačiau Lietuvoje R. Zalagaitis nebuvo suimtas ir po kurio laiko vėl išvyko užsienį.

BNS žiniomis, kai kurios šio išvykimo aplinkybės po to, kai R. Zalagaitis buvo sulaikytas JAV, sukėlė Lietuvos teisėsaugininkų susidomėjimą.

Teistas yra ir kitas Čikagoje sulaikytas automobilų vagis iš Lietuvos Renatas Federavičius, kuris amerikiečių policijai prisistatė JAV pilietybę turinčių imigrantų iš Lenkijos. Pasak Lietuvos VRM spaudos tarnybos, R. Federavičius 1988 m. Lietuvoje buvo nu- teistas 2 metus kalėti už vagystę.

Tarp Čikagoje sulaikytų limuzinų vagių yra dar du lietuviai - 26 metų Artūras Kisieličius ir 21 m. - Marius Vosilius. Visi keturi Lietuvos piliečiai yra registruoti Kaune.

Kiti du JAV sulaikytos gaujos nariai yra lenkai - 32 m. Ornackis ir 26 m. Mariuszas Grebelskis.

Lietuvos tardytojų akim yra pakliuvę keli limuzinai, brangūs džipai ir kiti amerikietiški automobiliai, kurie laivais buvo atgabenti į Lietuvą ir pasirodė esą pavogti. Lietuvos pareigūnai žada kreiptis į amerikiečius kolegas, prašdami išsamesnės informacijos apie bylą, tikėdamiesi susidaryti aiškesnį vaizdą apie šį transatlantinį verslą.

Po gaujos sulaikymo Čikagoje savininkams grąžinta daugiau nei 30 limuzinų, daugiausia "Mercedes Benz S500" ir "S600". Manoma, kad automobiliai, kurių bendra vertė viršija pusantro milijono JAV dolerių, buvo pavogti Čikagoje ir jos apylinkėse gabenimui į Lietuvą ir Rusiją.

Pasak policijos, šių vagysčių dydžiai ir išlūmas gerokai lenkia įprastines. Jos nuomone, sulaikytoji gauja yra nuvariusi kur kas daugiau automobilių, kurių tikriausiai jau nepavyks rasti.

Vai, broleliai.....

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

MIRUSIEJI:

● **BRONIUS ŽILINSKAS**, 75 m. amžiaus, staiga mirė savo namuose spalio mėn. 7 d. Liko sūnus **ALGIS**, atvykęs į svečius pas tėvą, gimines Čikagoje ir Lietuvoje.

Palaidotas iš AV P-jos bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

● **ALBERTAS POCIUS**, 77 m., mirė Royal Victoria ligoninėje, spalio mėn. 13 d.

Liko sesuo Mary Jurgutienė ir Anne Grigaliūnienė, kiti giminaičiai.

Palaidotas iš Pierre-fonds Laidojimo Koplyčios Field of Honor Kapinėse, Point Claire, Que.

Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

● **ANDRĖJOS ir MYKOLO BANIUSIŲ** pirmagimis sūnelis pakrikštytas Andrius- Pauliaus vardais. AV P-jos bažnyčioje.

● **AV P-JOS PIETŪS** - lapkričio 5 d., sekmadienį (žiūr. skelbimą). J juos garbės įėjimo bilietus gali gauti naujai atvykusieji iš Lietuvos.

Dėmesio:

KANADOS LIETUVIŲ B-NES solidarumo mokestis- 10 dol., bus nurašomas š.m.spalio mėnesį.

Šis nurašymas liečia tik tuos LITO narius, kurie yra pasirašę pareiškimus pervesti solidarumo mokesčių į KLB-nės Montrealio Apylinkės Valdybos sąskaitą.

Dėkojame! KLB Montrealio Apylinkės Valdyba

● **Dr. Bernardas EIMAITIS**, plastinės chirurgijos specialistas iš Lietuvos, š.m.spalio mėn. 15 d. Seselių Namų patalpose susirinkusiems papasakojo apie šios srities darbą. Ypač didelį pasisekimą ir gerą reputaciją įsigijo Vilniaus chirurgai, susilaukę daugelį savo pacientų ir iš užsienio.

Šiuo metu dr. Eimaičio rūpestis yra technikos patobulinimui įsigyti Lazerio aparatūrą.

Į Montrealį jis atvyko kviečiamas plastinės chirurgijos gydytojų suvažiuoti. Jo paskaitos klausėsi nemažas būrys tautiečių.

TRADICINIAI AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS

PIETŪS

1995 m. lapkričio 5 d., po 11 val. pamaldų

Aušros Vartų parapijos salėje

- Trumpa programa
- Šilti pietūs, Baras, Loterija

AUKA \$10.-

VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI

PADĖKA

A. a. PAULIUI POVILAIČIUI

staiga mirus, nuoširdžiai dėkojame mūsų parapijos klebonui kun. J. ARANAUSKUI, S.J. ir kun. K. AMBRASUI už maldas ir atnaujas šv. Mišias. Taip pat kun. K. AMBRASUI, S.J. už palydėjimą į kapines.

Dėkojame taip pat sol. GINAI ČAPKAUSKIENEI už giedojimą per šv. Mišias.

Dėkojame visiems gausiai atsilankiusiems į laido tuves, pareiškusiems užuojautą žodžiu bei raštu.

Taip pat už aukas mūsų parapijai ir aukas Vaiko Tėviškos Namams ir už šv. Mišias už a.a. Paulių POVILAITI.

žmona ALVYRA ir vaikai: VILJA, LORETA, DANIS ir jų šeimos

RUDENS LAPAI

NEDINGOS BE PĖDSAKO

SPALIO 23 ir 30 d.d.,

taip pat LAPKRIČIO mėn. 6

d, per tuos tris pirmadien-

ius Lasalle miesto savival-

dybė pasirūpins nukritusių

lapų surinkimu.

Lapus reikia sudėti

į plastikinius, didelius mai-

šus ir pastatyti prie gatvės,

kaip kad darome su šiukš-

lių maišais. Tuos, lapais prikimštus maišus galima sustatyti išvakarėse- sekma-

dienio vakare.

Dalį tų lapų sunaudos

bendrieji parklai ar sodai,

kitą dalį perdirbs komposto

bendrovė. Taip bus naudin-

gai apšvarintos gatvės ir

atsisveikinta su gražiaisiais

rudens lapais. Pasinaudokime

šiuo patarnavimu.

"VAIKO TĖVIŠKĖS NAMŲ" STATYBAI LIETUVOJE

AUKOJO:

● A.a. Pauliaus Povilaičio atminimui: po \$50,- R.P. Briklai, St. Jaugelis, Iz. Mališka; \$40,- J. Ch. Tanner; \$25,- L.E. Dainiai; po \$20, J.M. Dapkai, G. Kudžmienė, IL. Maziliauskienė, V. Pėteraitis, V. Šipelis, G.J. Zabiellaukai, B. Nagienė; \$25,- Mary Saltenis, iš Floridos, JAV.

● a.a. Stanislovo (Steve) Szcwczuk atminimui: po \$100,- J.N. Kibirkščiai ir J. Vilgaliai, O.R. Sheffchick; po \$50,- R.R. Cooper, D. Cooper, P.J. Nissen; po \$30,- G. Liscio, L. Lev Martin, M.J. Malčių šeima, J.M. Renaud; po \$25,- St. Baršauskienė, R.H. Cooper, D. Martin; po \$20, G.E. Alinauskai, L. Balaišis, E. Bernotienė, J. Blauzdžiūnienė, V.R. Bulotai, P.V. Dikaičiai, V.N. Jakonai, K. Jasutienė, E.V. Kerbeliai, A. Knystautienė, A. Krasowski, Iz. Mališka, Ald. Morkūnienė, J.J. Olszcwowski, J.E. Paunksniai, L. Ann Pearson, A. Petraitytė, B.D. Rupšiai, J. Šeidys, D. Br. Staškevičiai, R.L. Urbonai, Ir. Vazalinskienė; \$15,- p. Mikalajūnienė; po \$10,- N. Bagdžiūnienė, P.M. Barteškai, H. Bitnerienė, E. Grybaitienė, G. Kudžmienė, M. Mačionienė, K. Martinėnas, G.J. Zabiellaukai; \$9,- J. Meliauskas.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Per paskutinius trejus metus Montrealio L.K. Moterų Draugija yra pasiuntusi \$12,000 benamių vaikų kaimo namų statybai. Tai dėka montrealiečių nuoširdaus atsiliepimo.

Aukos yra priimamos ir toliau LITO sąsk. Nr. 5048. Širdingas ačiū,- K.L.K.M. Draugijos Montrealio Skyriaus V-ba

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	5.75%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	6.00%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	6.25%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.25%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	5.75%
180 d. - 384 d.	5.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	6.00%
120 d. - 179 d.	5.00%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	6.25%
60 d. - 119 d.	4.75%	RRIF-RRSP - taup.	3.00%
30 d. - 59 d.	4.25%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	8.50%
1 metų	7.75%		
2 metų	8.00%		
3 metų	8.25%		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

PADĖKA

Netikėtai mirus mylimam Vyriui ir Tėvui

STASIUI RIMEIKIUI,

nuoširdžią padėką reiškiamė Aušros Vartų parapijos kunigams kleb. J. Aranauskui, SJ, ir kun. K. Ambrasui, SJ, už maldas laidojimo namuose ir bažnyčioje; L.K. Mindaugo š.k. šauliams, "Ramovėnams" už velionio pagerbimą; "Nidos" klubo nariams ir Montrealio lietuviams atsiveikinant su velioniu.

Ypatingai esame dėkingi už gėles ir užprašytas šv. Mišias už velionio vėlę. Dėkojame giminaičiams Albinai ir Jonui Zenkams ir jų vaikams, bei Leonardui Fileriui, kurie mums padėjo sunkiausioje skausmo valandoje.

Genė Rimeikienė, duktė Rūta, sūnūs Jonas ir Juozas, mairi ir anūkės.

Ville de Montréal

MONTREALIO MIESTO SAVIVALDYBĖ SIŪLO PARAMĄ /grants-subventions/ TIEMS, KURIE PERKA NAUJUS NAMUS. TAIP PAT GALIMA GAUTI PARAMĄ, JEIGU ATNAUJINATE SAVO GYVENVIETĘ.

Daugiau informacijų tel: 872-4630 (atnaujinant nuosavybę) ir 872-0581 (perkant naują namą)

Dr. PHILIP STULGINSKIS

Dental Surgeon

Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5, tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH

Dantų Gydytojas-Chirurgas

(huv. dr. J. MALIŠKOS būras)
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. ALAIN (ALÉNAS) PAVILANIS

Šeimos gydytojas (bendra praktika)

2025 Plessis, Montreal, tel: 876 - 6900

Dr. GERALD J. PEARL, M.D., M.Sc., F.R.C.S(C)

CHIRURGAS.

1414 Drummond Street, Suite 1003,
Montreal, Que., H3G 1W1 tel: (514) 845-6645
Dr. G.J. PEARL yra buvęs dr. A.S. Popieraičio kolega, ir savo žinioje turi jo buvusių pacientų ligos bylas.

ADVOKATAS

ROMAS IŠGANAITIS

822 Ile de France, St. LAMBERT, Que. J4S 1T7

Tel: 465-1538, Fax: (514) 923-2219

Notarė

RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS

L.L.L. D.D.N.

1155 rue Metcalfe, Suite 1143,

SUN LIFE BUILDING

Montréal Québec, H3B 2V6

Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

LES TOITURES

R.P.S. MIRON INC.

COUVREUR - ROOFER - STOGADENGYS

Patrick Swezey

Mark Richard

TEL: 767 - 9941, FAX: 766 - 9985

Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis

3272 Boul. LASALLE

Verdun (Québec) H4G 1Y9

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų palčių
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remodeluoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre

Suite 500 A

Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 ch. QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

EUROPARCEL

APTARNAVIMAS LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiam paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš Jūsų namų.

Naujos kainos nuo š.m. balandžio 15 d: \$5.10 už 1 kg + \$10 už siuntinio pristatymą į namus.

Vasaros laikotarpiu priimame siuntinius tik vieną trečiadienį per mėnesį: gegužės 30 d., birželio 28 d., liepos 26 d. ir rugpjūčio 30 d. nuo 9 val. r. iki 6 val. vakaro.

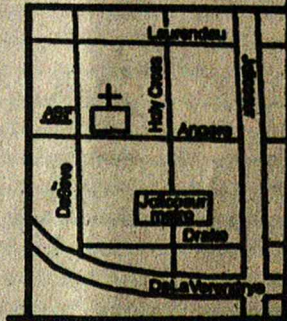
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898

1450 rue DE SEVE,

MONTREAL H4E 2A7

Vytas Gruodis, Jr.

Maurice Electric Lito

Entrepreneur Electrical

Electricien Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A Allion

LASALLE, Que, H8P 2C5

TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI - AUTOMOBILIAI - PREKYBA - ATSAKOMYBĖ

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B., DONNA SVRAKA A.L.B.

PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas - Mike OSKOWICZ

3601 Belair St., Montreal, Que. H2A 2B3

Tel: 721-9496;